

คู่มือการปฏิบัติงาน

การประชุมสภาเทศบาล

จัดทำโดย

งานกิจการสภาเทศบาล สำนักปลัดเทศบาล

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานการประชุมสภาเทศบาลฉบับนี้ เป็นการสรุปรวบรวม (ย่อ) เนื้อหา ขั้นตอน หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับกิจการสภาเทศบาลของนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล เจ้าหน้าที่ของเทศบาล และประชาชนทั่วไป ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเป็นคู่มือและเครื่องมืออำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กิจการสภาเทศบาลใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ศึกษาและสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านกิจการสภาเทศบาล ต่อไป

คณะผู้จัดทำ

งานกิจการสภาเทศบาล สำนักปลัดเทศบาล

เมษายน ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ การประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก	
ส่วนที่ ๑ ประธานสภาเทศบาลชั่วคราว	
๑. การเลือกประธานสภาเทศบาลชั่วคราว	๑
๒. หน้าที่ประธานสภาชั่วคราว	๑
๓. การพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาเทศบาลชั่วคราว	๑
ส่วนที่ ๒ ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล เลขานุการสภาเทศบาล	
๑. การเลือกประธานสภาเทศบาล	๒
๒. การเลือกรองประธานสภาเทศบาลและเลขานุการสภาเทศบาล	๓
๓. กรณีพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาเทศบาล	๓
หมวด ๒ อำนาจหน้าที่	
ส่วนที่ ๑ ประธานสภาเทศบาล	
๑. อำนาจหน้าที่ของประธานสภาเทศบาล	๓
๒. ในกรณีไม่มีประธานสภาเทศบาล หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่	๔
๓. ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุม หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้	๔
ส่วนที่ ๒ รองประธานสภาเทศบาล	
๑. อำนาจหน้าที่ของรองประธานสภาเทศบาล	๔
๒. ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเทศบาล หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่	๔
ส่วนที่ ๓ เลขานุการสภาเทศบาล	
๑. เลขานุการสภาเทศบาล	๔
๒. ในการประชุมสภาเทศบาลคราวใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาเทศบาล หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่	๕
หมวดที่ ๓ การประชุม	
ส่วนที่ ๑ สมัยประชุม	
๑. จำนวนสมัยประชุมสภาเทศบาล	๕
๒. ระยะเวลา (ในแต่ละสมัยประชุมสภาเทศบาล)	๕
ส่วนที่ ๒ การประชุมสภาเทศบาล	
๑. การประชุมสภาเทศบาลมี ๒ ประเภท	๕
๒. การกำหนดจำนวนสมัย ระยะเวลา และวันเริ่มต้นประชุมสภาเทศบาล	๖
๓. การเรียกประชุมสภาเทศบาล	๖
๔. การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุม	๖
๕. ระเบียบวาระการประชุม	๗
๖. การดำเนินการประชุมสภาเทศบาล (สามัญและวิสามัญ)	๗
๗. การจัดทำรายงานการประชุมสภาเทศบาล	๙

เรื่อง	หน้า
หมวด ๔ ญัตติ	
๑. ประเภทของญัตติ	๙
๒. วิธีการยื่นญัตติ	๙
๓. การประชุมพิจารณา	๑๑
หมวด ๕ การอภิปราย	๑๕
หมวด ๖ การลงมติ	
๑. การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติ	๑๗
๒. การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย	๑๗
๓. การออกเสียงลงคะแนนลับ	๑๗
๔. การดำเนินการในการจัดให้มีการลงมติ	๑๗
หมวด ๗ กระทั่งถาม	
๑. ความหมาย	๑๙
๒. ประเภทของกระทั่งถาม	๑๙
๓. การดำเนินการเกี่ยวกับกระทั่งถาม	๑๙
๔. วิธีการตั้งกระทั่งถาม	๒๐
๕. การถอนกระทั่งถาม	๒๐
๖. การตอบกระทั่งถาม	๒๐
๗. การระงับไปของกระทั่งถาม	๒๐
หมวด ๘ คณะกรรมการสภาเทศบาล	
๑. กำหนดประเภทของคณะกรรมการสภาเทศบาล	๒๑
๒. หน้าที่ของคณะกรรมการสภาเทศบาล	๒๑
๓. การตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของสภาเทศบาล	๒๑
๔. วิธีการเลือกคณะกรรมการสภาเทศบาล	๒๑
๕. การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสภาเทศบาล	๒๒
๖. การดำเนินงาน/การประชุมของคณะกรรมการสภาเทศบาล	๒๒
หมวด ๙ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย	
๑. ข้อพึงปฏิบัติสำหรับบุคคลทั่วไปหรือประชาชนที่จะเข้าไปในที่ประชุมสภาเทศบาล	๒๓
๒. ข้อพึงปฏิบัติสำหรับสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีที่จะเข้าไปในที่ประชุมสภาเทศบาล	๒๓
๓. อำนาจของประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาเทศบาล	๒๓
หมวด ๑๐ การแถลงนโยบาย	
๑. การดำเนินงานของประธานสภาเทศบาล	๒๔
๒. การการซักถามหรืออภิปรายของสมาชิกสภาเทศบาลต่อนโยบายของนายกเทศมนตรีที่ได้แถลงหรือรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย	๒๔
๓. การอภิปรายหรือตอบข้อซักถามของนายกเทศมนตรี	๒๔
ภาคผนวก	๒๕

หมวด ๑

การประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก

ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งครบตามจำนวนแล้ว ให้นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด (แล้วแต่กรณี) กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลได้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายใน ๑๕ วันนับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล^๑ โดยเมื่อนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดได้ทำการเปิดประชุมสภาเทศบาลแล้ว ให้ปลัดเทศบาลเป็นเลขานุการสภาเทศบาลชั่วคราวและดำเนินการ ดังต่อไปนี้^๒

ส่วนที่ ๑

ประธานสภาเทศบาลชั่วคราว

๑. การเลือกประธานสภาเทศบาลชั่วคราว

ให้ปลัดเทศบาล เชิญสมาชิกสภาเทศบาลผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเทศบาลคราวนั้นเป็นประธานสภาเทศบาลชั่วคราว หากสมาชิกสภาเทศบาลผู้มีอายุมากที่สุดไม่รับเป็นประธานสภาเทศบาลชั่วคราว ให้เชิญสมาชิกสภาเทศบาลผู้มีอายุมากที่สุดรองลงมาตามลำดับซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเทศบาลคราวนั้นเป็นประธานสภาเทศบาลชั่วคราว เพื่อทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมนำสมาชิกสภาเทศบาลปฏิญาณตน และดำเนินการเลือกประธานสภาเทศบาล

ในกรณีที่มีสมาชิกสภาเทศบาลอายุมากที่สุดมากกว่าหนึ่งคน ให้ใช้วิธีจับฉลาก

วิธีจับฉลาก ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) ให้ผู้ว่าราชการหรือนายอำเภอ (แล้วแต่กรณี) ดำเนินการให้คนที่มียุมากที่สุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้คนใดเป็นคนจับสลากก่อนหลัง หากตกลงไม่ได้ให้นายอำเภอหรือผู้ว่า(แล้วแต่กรณี) จับสลากว่าคนใดเป็นคนจับสลากก่อน

๒) ให้จัดทำบัตรสลากชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันมีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอายุมากที่สุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้เป็นประธานสภาเทศบาลชั่วคราว” เพียงบัตรเดียว นอกจากนั้นเขียนคำว่า “ไม่ได้เป็นประธานสภาเทศบาลชั่วคราว”

๒. หน้าที่ประธานสภาเทศบาลชั่วคราว ได้แก่

๒.๑ นำสมาชิกสภาเทศบาลกล่าวคำปฏิญาณตนในที่ประชุมว่า “จะรักษไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งจะซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น”^๓

๒.๒ ดำเนินการเลือกประธานสภาเทศบาล

๓. การพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาเทศบาลชั่วคราว

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ (แล้วแต่กรณี) มีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล ให้ประธานสภาเทศบาลชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง^๔

^๑ ข้อ ๖

^๒ มาตรา ๒๔ วรรคสอง

^๓ ข้อ ๗

^๔ มาตรา ๑๗

^๕ ข้อ ๑๐

ส่วนที่ ๒

ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล เลขานุการสภาเทศบาล

๑. การเลือกประธานสภาเทศบาล (จำนวน ๑ คน) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้^๖

๑.๑ การเสนอชื่อ

๑) ให้สมาชิกสภาเทศบาลแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาเทศบาลที่ตนว่าเห็นสมควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลได้ ๑ คน

๒) ในการเสนอชื่อต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน เว้นแต่สภาเทศบาลใดมีสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่น้อยกว่าแปดคนให้สมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน โดยให้สมาชิกสภาเทศบาลแต่ละคนมีสิทธิรับรองได้เพียงครั้งเดียว

๓) ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน

๔) วิธีการเสนอชื่อให้กระทำโดยยกมือขึ้นพันศีรษะ เมื่อประธานที่ประชุมอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้^๗

๑.๒ การกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้ถูกเสนอชื่อ

๑) จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกัน

๒) เขียนหมายเลขประจำตัวตามลำดับให้ครบตามจำนวนผู้ที่ถูกเสนอชื่อลงบนสลาก

๓) จับสลาก โดยให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อตกลงกันว่าจะให้คนใดเป็นคนจับสลากก่อนหลัง หากตกลงไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากกว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง

๔) ให้ประธานที่ประชุมประกาศหมายเลขประจำตัวของผู้ที่ถูกเสนอชื่อตามลำดับหมายเลข

๑.๓ วิธีการเลือก

๑) ให้สมาชิกสภาเทศบาลลงคะแนนเลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อได้ ๑ คน

๒) การเลือกให้กระทำโดยเขียนหมายเลขประจำตัวของผู้ที่ถูกเสนอชื่อลงในบัตรสลากชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันใส่ซอง แล้วนำซองใส่ลงในหีบที่จัดไว้ด้วยตนเองต่อหน้าประธานในที่ประชุม

๑.๔ การนับคะแนน

ให้ประธานที่ประชุมเชิญสมาชิกเทศบาลไม่น้อยกว่า ๒ คน ช่วยตรวจนับคะแนน

๑.๕ วิธีจับสลาก (กรณีคะแนนเท่ากัน)

๑) ให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาเทศบาล” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นสภาเทศบาล”

๒) ให้ประธานที่ประชุมดำเนินการให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากกว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง

๑.๖ การแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ (แล้วแต่กรณี) ดำเนินการแต่งตั้งทันทีเมื่อการเลือกประธานสภาเทศบาลแล้วเสร็จ และให้ประธานสภาเทศบาลที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาเทศบาลในครั้งนั้นต่อไป^๘ กรณีที่มีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเพียงหนึ่งคน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก^๙

^๖ข้อ ๙

^๗ข้อ ๒๖

^๘ข้อ ๙

^๙ข้อ ๑๔

๒. การเลือกรองประธานสภาเทศบาล (จำนวน ๑ คน) และเลขานุการสภาเทศบาล (จำนวน ๑ คน)

๑) วิธีการเลือกรองประธานสภาเทศบาล^{๑๐}และเลขานุการสภาเทศบาล^{๑๑}ให้นำความตามข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒) กรณีที่มีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเพียงตำแหน่งละหนึ่งคน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

๓) การเลือกเลขานุการสภาเทศบาล ให้สภาเทศบาลเลือกพนักงานเทศบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาเทศบาล

๓. กรณีพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาเทศบาล^{๑๒}

เมื่อประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล หรือเลขานุการสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาเทศบาล ให้สภาเทศบาลเลือกประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล เลขานุการสภาเทศบาล แล้วแต่กรณี แทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนี้

๑) กรณีประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ให้สภาเทศบาลเลือกประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

๒) กรณีเลขานุการสภาเทศบาล ให้สภาเทศบาลเลือกเลขานุการฯ แทนตำแหน่งที่ว่างในการประชุมสภาเทศบาลที่มีขึ้นคราวแรกนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

ให้ประธานในที่ประชุมในคราวที่มีการเลือกประธานสภาเทศบาลและเป็นผู้ดำเนินการเลือกประธานสภาเทศบาล รายงานผลการเลือกประธานสภาเทศบาลต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ (แล้วแต่กรณี) ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเลือก และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ (แล้วแต่กรณี) แต่งตั้งประธานสภาเทศบาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับรายงานผลการเลือกประธานสภาเทศบาล

หมวด ๒ อำนาจหน้าที่

ส่วนที่ ๑ ประธานสภาเทศบาล

๑. อำนาจหน้าที่ของประธานสภาเทศบาล มีดังต่อไปนี้^{๑๓}

- ๑) ดำเนินกิจการสภาเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด
- ๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภาเทศบาล เว้นแต่ในขณะที่ยกเลิกวาระอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติในที่ประชุมสภาเทศบาล
- ๓) บังคับบัญชาการงานในสภาเทศบาล
- ๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาเทศบาล
- ๕) เป็นผู้แทนสภาท้องถิ่นในกิจการภายนอก
- ๖) อำนาจและหน้าที่อื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

^{๑๐}ข้อ ๑๓ วรรคแรก

^{๑๑}ข้อ ๑๕

^{๑๒}ข้อ ๑๖

๒. ในกรณีไม่มีประธานสภาเทศบาลหรือมีแต่ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่

ให้ รองประธานสภาเทศบาล เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่น

๓. ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุม หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ดำเนินการดังนี้^{๑๓}

๑) ให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมคราวนั้นเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราว เพื่อดำเนินการให้สมาชิกสภาเทศบาลเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราว

๒) การเสนอชื่อและการลงคะแนนให้กระทำโดยวิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

๓) ถ้าในระหว่างเลือกนั้นประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาล (แล้วแต่กรณี) เข้ามาในที่ประชุมและยอมปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ระงับการเลือกนั้น หรือถ้าเลือกได้แล้วก็ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นอันพันหน้าที่ และให้นำความในข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

รองประธานสภาเทศบาล

๑. อำนาจหน้าที่ของรองประธานสภาเทศบาล

มีหน้าที่ช่วยประธานสภาเทศบาล ในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภาเทศบาล หรือปฏิบัติกรตามที่ประธานสภาเทศบาลมอบหมาย

๒. ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเทศบาลหรือมีแต่ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่

ให้รองประธานสภาเทศบาล เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาเทศบาล โดยให้นำความในข้อ ๒๖ ววรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

เลขานุการสภาเทศบาล

๑. เลขานุการสภาเทศบาล มีหน้าที่ดังต่อไปนี้^{๑๔}

๑) แจ้งนัดประชุมสภาเทศบาลตามคำสั่งของประธานสภาเทศบาล

๒) ขี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสั่งการ หรือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการของเทศบาลต่อที่ประชุมสภาเทศบาล

๓) ช่วยเหลือประธานสภาเทศบาลจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาล

๔) เชิญประธานสภาเทศบาลชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่

๕) จัดทำรายงานการประชุมสภาเทศบาล

๖) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของสภาเทศบาล แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาเทศบาล

๗) ช่วยเหลือประธานสภาเทศบาลในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

^{๑๓}ข้อ ๒๖

^{๑๔}ข้อ ๑๙

๘) ช่วยเหลือประธานสภาเทศบาลในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภาเทศบาล

๙) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือกระทำการอื่นตามที่ประธานสภาเทศบาลมอบหมาย

๒. ในการประชุมสภาเทศบาลคราวใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาเทศบาล หรือมีแต่ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่

ให้สภาเทศบาลเลือกสมาชิกสภาเทศบาลหรือข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาเทศบาลเฉพาะในการประชุมคราวนั้น โดยใช้วิธีการเลือกตามระเบียบข้อ ๑๓ และข้อ ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนเลือกให้กระทำด้วยวิธีการยกมือ

หมวดที่ ๓

การประชุม

ส่วนที่ ๑

สมัยประชุม

๑. จำนวนสมัยประชุมสภาเทศบาล^{๑๕}

๑.๑ สมัยสามัญประจำปี

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุม ๔ สมัย โดยสมัยประชุมสามัญครั้งแรกและวันเริ่มประชุมสมัยสามัญประจำปีให้สภาเทศบาลกำหนด

๑.๒ สมัยวิสามัญ

นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล ประธานสภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง อาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดประชุมวิสามัญได้^{๑๖}

๒. ระยะเวลา (ในแต่ละสมัยประชุมสภาท้องถิ่น)

๒.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลได้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

๒.๒ สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกิน ๓๐ วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

๒.๓ สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด^{๑๗}

ส่วนที่ ๒

การประชุมสภาเทศบาล

๑. การประชุมสภาเทศบาล มี ๒ ประเภท^{๑๘} ได้แก่

(๑) การประชุมสามัญ

(๒) การประชุมวิสามัญ

^{๑๕}มาตรา ๒๔

^{๑๖}มาตรา ๒๖ วรรคแรก

^{๑๗}มาตรา ๒๖ วรรคสอง

^{๑๘}ข้อ ๒๐

๒. การกำหนดจำนวนสมัย ระยะเวลา และวันเริ่มต้นประชุมสภาเทศบาล

การกำหนดจำนวนสมัยสามัญประจำปี ระยะเวลา และวันเริ่มต้นประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีของแต่ละสมัยในปีนั้น วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีของปีถัดไป และระยะเวลาของสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ประธานสภาเทศบาลนำปรึกษาในที่ประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของแต่ละปี

๒.๒ เมื่อสภาเทศบาลมีมติแล้วให้ประธานสภาเทศบาลทำเป็นประกาศของสภาเทศบาล พร้อมปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาล

๒.๓ ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีไว้ หรือไม่ได้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกในปีถัดไปไว้ หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสมัยประชุมสามัญประจำปี หรือวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีที่กำหนดไว้แล้ว ให้ประธานสภาเทศบาลนำปรึกษาในสมัยประชุมสามัญประจำปีอื่นหรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

๓. การเรียกประชุมสภาเทศบาล

๓.๑ ให้ประธานสภาเทศบาลแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาเทศบาลทราบล่วงหน้าพร้อมปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลก่อนวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่า ๓ วัน เว้นแต่เป็นการประชุมอันเร่งด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่จะต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม โดยให้ระบุเหตุอันรีบด่วนไว้ในหนังสือด้วย^{๑๙}

๓.๒ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับการเรียกประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งระเบียบวาระการประชุมให้สมาชิกสภาเทศบาลทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

๓.๓ ประชาสัมพันธ์กำหนดวันนัดประชุม เวลา สถานที่ประชุม และเรื่องที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาเทศบาลให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบที่สภาเทศบาลกำหนด

๔. การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุม^{๒๐}

๔.๑ การนัดทำประชุมในระหว่างสมัยประชุมจะเป็นหนังสือหรือจะบอกนัดในที่ประชุมสภาเทศบาลก็ได้ โดยให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า ๓ วัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วนจะนัดน้อยกว่านั้นก็ได้ โดยให้ประธานสภาเทศบาลแจ้งเหตุอันรีบด่วนไว้ในหนังสือนัดประชุมและแจ้งให้ที่ประชุมทราบด้วย

การบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่ไม่ได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย การประชุมสภาเทศบาลที่ไม่ได้มีการนัดประชุมไม่ให้ถือว่าเป็นการประชุมของสภาเทศบาล

๔.๒ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับการนัดประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งระเบียบวาระการประชุมให้สมาชิกสภาเทศบาลทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

๔.๓ การประชุมเพื่อพิจารณาญัตติขอให้สภาเทศบาลมีมติให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของ

^{๑๙}ข้อ ๒๒

^{๒๐}ข้อ ๒๓

สภาเทศบาล หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาลที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลแจ้งสมาชิกที่ถูกยื่นญัตติทราบเป็นหนังสือล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒ วัน ก่อนวันประชุมพิจารณา เว้นแต่เป็นการพ้นวิสัยไม่สามารถแจ้งได้ ให้ประธานสภาเทศบาลบันทึกเหตุผลไว้เป็นหนังสือและนำแจ้งที่ประชุมสภาเทศบาลทราบ

๕. ระเบียบวาระการประชุม

การจัดระเบียบวาระการประชุม^{๒๑} โดยปกติให้จัดลำดับการพิจารณาก่อนหลัง ดังต่อไปนี้

- ๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- ๒) รับรองรายงานการประชุม
- ๓) กระทั่งถาม
- ๔) เรื่องที่คณะกรรมการที่สภาเทศบาลตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้ว
- ๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- ๖) เรื่องอื่นๆ

๖. การดำเนินการประชุมสภาเทศบาล (สามัญและวิสามัญ)

๕.๑ เมื่อถึงกำหนดเวลาการประชุม ให้เลขานุการสภาเทศบาลตรวจสอบรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลผู้มาประชุมที่ได้ลงชื่อไว้ว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อมีผู้มาประชุมครบองค์ประชุมให้เลขานุการสภาเทศบาลให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาเทศบาลเข้าห้องประชุม

๕.๒ ให้ประธานสภาเทศบาลตรวจสอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้เข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่ กรณีสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดไม่ได้ลงชื่อไว้ แต่ได้เข้าร่วมประชุมให้ถือว่า มาประชุมในครั้งนั้น^{๒๒}

กรณีสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดมาลงชื่อไว้แล้ว แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในที่ประชุมสภาเทศบาล ไม่ให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้น และให้ถือว่าขาดประชุมสภาเทศบาล^{๒๓}

๕.๓ การประชุมสภาเทศบาล ต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม^{๒๔}

๕.๓ เมื่อถึงกำหนดเวลาการประชุมแล้ว สมาชิกสภาเทศบาลมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ๑ ชั่วโมง ให้ประธานสั่งเลื่อนการประชุมโดยนำความในข้อ ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ถือว่าสมาชิกสภาเทศบาลที่ไม่ได้อยู่ในที่ประชุมขาดประชุมสภาเทศบาล^{๒๕}

๕.๔ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมและสมาชิกสภาเทศบาลมาครบองค์ประชุมแล้ว แต่ไม่มีประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุม หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมคราวนั้นเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราว เพื่อดำเนินการให้สมาชิกสภาเทศบาลเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราวนั้น โดยให้เสนอชื่อและลงคะแนนด้วยวิธียกมือ ถ้าในระหว่างเลือกนั้นประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลเข้ามาในที่ประชุมและยอมปฏิบัติหน้าที่ก็ให้ระงับการเลือกนั้น หรือถ้าเลือกได้แล้วก็ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นอันพ้นหน้าที่ และนำความตามข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๒๑}ข้อ ๒๗

^{๒๒}ข้อ ๒๕ วรรคสาม

^{๒๓}ข้อ ๒๕ วรรคสี่

^{๒๔}มาตรา ๒๗

^{๒๕}ข้อ ๒๕ วรรคห้า

ในกรณีประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการประชุมนั้น และให้ดำเนินการเลือกประธานที่ประชุมชั่วคราวดังกล่าวในข้างต้นเพื่อดำเนินการประชุมครั้งนั้นจนเสร็จสิ้น^{๒๖}

๕.๕ ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม เว้นแต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะได้ตกลงเป็นอย่างอื่นในคราวประชุมนั้น

ประธานสภาเทศบาลจะสั่งปิดประชุมสภาเทศบาลก่อนหมดระเบียบวาระไม่ได้^{๒๗} เว้นแต่เป็นกรณีสภาเทศบาลเกิดอลเวงตามข้อ ๑๒๑ ถ้าประธานสภาเทศบาลสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระ และไม่ใช้กรณีสภาเทศบาลเกิดอลเวงตามข้อ ๑๒๑ โดยต่อเนื่องกัน สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่ในที่ประชุมเห็นว่าสมควรให้เปิดประชุมสภาเทศบาลต่อไป ก็ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมต่อไปจนกว่าจะหมดระเบียบวาระการประชุม โดยให้รองประธานสภาเทศบาลเป็นประธานในที่ประชุม

ถ้ารองประธานสภาเทศบาลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาเทศบาลเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราวนั้น ทั้งนี้ ให้นำความตามข้อ ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

วาระการประชุมที่ยังไม่ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม เนื่องจากประธานสภาเทศบาลสั่งปิดประชุมดังกล่าวในข้างต้น ให้ประธานสภาเทศบาลจัดวาระการประชุมนั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมในการประชุมสภาเทศบาลครั้งต่อไป

๕.๖ ถ้าประธานสภาเทศบาลเห็นเป็นการสมควรจะสั่งให้หยุดพักการประชุมสภาเทศบาลไว้ชั่วคราวก็ได้^{๒๘}

๕.๗ การประชุมสภาเทศบาลย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล^{๒๙}

๕.๘ นายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาที่มาประชุมอาจร้องขอโดยทำเป็นหนังสือหรือเสนอด้วยวาจาต่อประธานสภาเทศบาลให้มีการประชุมลับในระเบียบวาระใดก็ได้ และให้ประธานสภาเทศบาลดำเนินการประชุมลับในระเบียบวาระการประชุมนั้นโดยไม่ต้องขอมติที่ประชุม^{๓๐}

การประชุมสภาเทศบาลเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาเทศบาล เนื่องจากเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาล หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเทศบาลที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือเรื่องที่สมาชิกสภาเทศบาลถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด ๙ ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาเทศบาลผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมโดยเปิดเผย^{๓๑}

๕.๙ เมื่อประธานสภาเทศบาลเห็นสมควร อาจจัดให้มีการประชุมตามกฎหมายว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้^{๓๒}

^{๒๖} ข้อ ๒๖

^{๒๗} ข้อ ๒๙ วรรคหนึ่ง

^{๒๘} ข้อ ๓๐

^{๒๙} มาตรา ๓๐

^{๓๐} มาตรา ๓๐ วรรคสอง, ข้อ ๓๑

^{๓๑} ข้อ ๓๒

^{๓๒} ข้อ ๓๖/๑

๗. การจัดทำรายงานการประชุมสภาเทศบาล

- ๑) ให้เลขานุการมีหน้าที่จัดทำรายงานการประชุมสภาเทศบาล^{๓๓}
- ๒) รายงานการประชุมสภาเทศบาลทุกคราว ต้องให้คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมได้ตรวจสอบ
 - ๓) จัดทำสำเนารายงานการประชุมสภาเทศบาลซึ่งคณะกรรมการได้ตรวจสอบแล้ว (อย่างน้อย ๒ ฉบับ) ส่งให้สมาชิกตรวจก่อนเวลาประชุมไม่น้อยกว่า ๑ วัน เพื่อให้สภาเทศบาลรับรองรายงานการประชุมนั้น
 - ๓) การแก้ไขถ้อยคำในรายงานการประชุมให้กระทำโดยมติของที่ประชุมสภาเทศบาล
 - ๔) รายงานการประชุมสภาเทศบาลทุกครั้งอย่างน้อยจะต้องมีรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลมาประชุม ลาประชุม และขาดประชุม
 - ๕) ให้เลขานุการสภาเทศบาลปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาเทศบาลมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาล เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ
 - ๖) ข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล นายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดที่มีอยู่อาจเสนอด้วยวาจาขอมิให้โฆษณา ถ้าที่ประชุมสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบก็ให้เป็นไปตามที่ร้องขอ
 - ๗) เมื่อสภาเทศบาลได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาเทศบาลลงชื่อในรายงานการประชุมนั้นไว้เป็นหลักฐาน^{๓๔}
 - ๘) รายงานการประชุมสภาเทศบาลที่คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมยังไม่ได้ตรวจสอบ หรือที่สภาเทศบาลยังมิได้รับรอง หรือที่สภาเทศบาลได้รับรองแล้วแต่ประธานสภาเทศบาลยังมิได้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพราะเหตุครบอายุสภาเทศบาลหรือมีการยุบสภาเทศบาล ให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาเทศบาล ณ วันที่มีเหตุดังกล่าว บันทึกเหตุการณ์นั้นไว้ทำรายงานการประชุมดังกล่าวและให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลในการประชุมครั้งนั้นเป็นผู้ตรวจสอบ แก้ไข และรับรองรายงานการประชุมนั้นภายใน ๗ วัน นับแต่วันมีเหตุ ถ้าไม่รับรองภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าได้รับรองรายงานการประชุมแล้ว^{๓๕}
 - ๙) รายงานการประชุมลับ จะเปิดเผยได้หรือไม่เพียงใดนั้นให้เป็นไปตามมติของสภาเทศบาล^{๓๖}

หมวด ๔

ญัตติ

๑. ประเภทของ ญัตติ มี ๒ อย่าง^{๓๗} คือ

- ๑.๑ ญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาเทศบาล
- ๑.๒ ญัตติร่างข้อบัญญัติ

๒. วิธีการยื่นญัตติ

- ๒.๑ กรณีทำเป็นหนังสือ (มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ)

^{๓๓}ข้อ ๑๙ วรรคหนึ่ง (๕)

^{๓๔}ข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง

^{๓๕}ข้อ ๓๔ วรรคท้าย

^{๓๖}ข้อ ๓๕

^{๓๗}ข้อ ๓๗

- ๑) ทำตามแบบแนบท้ายระเบียบ
- ๒) มีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองอย่างน้อย ๒ คน แต่หากสภาเทศบาลมีจำนวนเหลือน้อยกว่า ๘ คน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลรับรอง ๑ คน
- ๓) ยื่นต่อประธานสภาเทศบาลล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า ๕ วัน เว้นแต่กรณีใดเป็นเรื่องรีบด่วนจะยื่นน้อยกว่านี้ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนวันประชุม
- ๔) ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต้องให้นายกเทศมนตรีรับรองด้วย

๕) ญัตติขอให้สภาท้องถิ่นมีมติให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเทศบาล หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาลที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ให้ยื่นเป็นหนังสือล่วงหน้าและต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลเข้าชื่อเสนอจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่ทั้งหมด

๖) ให้ประธานสภาเทศบาลบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลภายในกำหนดเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น

กรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมดังกล่าวได้ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไปและแจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาเทศบาลในสมัยประชุมนั้นทราบ

ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากสภาเทศบาลไม่ได้พิจารณาในสมัยประชุมนั้น หรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้เป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติร่างข้อบัญญัติให้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป

๒.๒ กรณีทำด้วยวาจา

๑) นอกจากญัตติที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ทำเป็นหนังสือ ญัตติดังต่อไปนี้อาจเสนอด้วยวาจาในที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้

- (๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- (๒) ขอให้รับรองรายงานอื่นๆ ของคณะกรรมการ
- (๓) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือญัตติขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติสามวาระรวด

เดียวตามข้อ ๔๕

- (๔) ญัตติที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง
- (๕) ญัตติที่ประธานสภาเทศบาลเห็นควรอนุญาต

๒) ในการเสนอญัตติด้วยวาจาในที่ประชุมสภาเทศบาลจะต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองอย่างน้อย ๒ คน แต่หากสภาเทศบาลมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลือน้อยกว่า ๘ คน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลรับรอง ๑ คน

๓) การเสนอญัตติให้กระทำโดยยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานสภาเทศบาลอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ การรับรองญัตติให้กระทำโดยวิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

๔) ให้ประธานสภาเทศบาลบรรจุญัตติที่เสนอด้วยวาจาเข้าระเบียบวาระการประชุมในคราวนั้น ๆ

๒.๓ ในขณะที่ที่ประชุมสภาเทศบาลกำลังปรึกษาญัตติใด ห้ามเสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติ ดังต่อไปนี้

- ๑) ขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ
- ๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการสภาเทศบาลตามหมวด ๘
- ๓) ขอให้ลงมติ

- ๔) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ
- ๕) ขอให้ปิดอภิปราย
- ๖) ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป
- ๗) ขอให้เลื่อนการปรึกษา
- ๘) ขอให้ประธานสภาเทศบาลพิจารณาใช้อำนาจตามข้อ ๑๑๘ ข้อ ๑๒๐ หรือ ข้อ ๑๒๑
- ๙) ขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้
- ๑๐) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติเกี่ยวกับข้อบัญญัติ

๒.๔ ญัตติตามข้อ ๒.๓ ๓) ๕) และ ๑๐) ห้ามไม่ให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

๓. การประชุมพิจารณา

๓.๑ หลักการทั่วไป

๓.๑.๑ การพิจารณา^{๓๘}ต้องแบ่งออกเป็นข้อและมีบันทึก ดังต่อไปนี้

- ๑) หลักการของร่างข้อบัญญัติ
- ๒) เหตุผลที่เสนอร่างข้อบัญญัติ

๓.๑.๒ เมื่อประธานสภาเทศบาลได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมาและตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้ส่งสำเนาแก่สมาชิกสภาเทศบาลล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน ก่อนวันประชุม เว้นแต่ เป็นการประชุมรีบด่วน แต่จะต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนเวลานัดประชุม ถ้าตรวจแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้องให้แจ้งผู้เสนอทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันได้รับญัตตินั้น เว้นแต่เป็นญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่ไม่มีคำรับรองของนายกเทศมนตรี ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกเทศมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง หากนายกเทศมนตรีไม่แจ้งผลการพิจารณาให้คำรับรองให้ทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับร่างข้อบัญญัติดังกล่าวจากประธานสภาเทศบาล ให้ประธานสภาเทศบาลแจ้งผู้เสนอให้ทราบโดยเร็ว

๓.๑.๓ กรณีเทศบาลได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว จะต้องนำเสนอข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเข้าระเบียบวาระก่อนร่างข้อบัญญัติอื่น

๓.๑.๔ การพิจารณาต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ เว้นแต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียว^{๓๙}

๓.๑.๕ ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้ และในการพิจารณาวาระที่สองจะต้องกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติไว้ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง นับแต่สภาเทศบาลมีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น

๓.๒. การประชุมเพื่อพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติ แยกออกเป็น

๓.๒.๑ กรณีการพิจารณา ๓ วาระรวดเดียว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- ๑) การเสนอให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียว ให้เสนอต่อประธานสภาเทศบาลในที่ประชุมสภาเทศบาลผู้เสนอญัตติ^{๔๐} ได้แก่
 - (๑) นายกเทศมนตรี
 - (๒) สมาชิกสภาเทศบาลไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุม

^{๓๘}ข้อ ๔๓

^{๓๙}ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง

^{๔๐}ข้อ ๔๕ วรรคสอง

จะเป็นผู้เสนอก็ได้

๒) ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติว่าจะอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียว หรือไม่

๓) ถ้าที่ประชุมสภาเทศบาลอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียวแล้ว ให้ประธานสภาเทศบาลนำพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติเป็น ๓ วาระ ดังนี้

วาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ

๑) ให้ที่ประชุมปรึกษาในหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติและลงมติว่าจะรับหลักการแห่งข้อบัญญัตินั้นหรือไม่^{๔๗} หากมีสมาชิกสภาเทศบาลประสงค์จะอภิปราย ห้ามไม่ให้ลงมติก่อนที่จะสมาชิกสภาเทศบาลได้อภิปรายในเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว และเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาสภาเทศบาลจะให้คณะกรรมการสภาเทศบาลพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

๒) ในกรณีที่ที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่รับหลักการ ให้ถือว่าร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น และห้ามมิให้เสนอญัตติร่างข้อบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันกับร่างข้อบัญญัติที่ตกไปดังกล่าวในสมัยประชุมนั้นอีก เว้นแต่ประธานสภาเทศบาลจะอนุญาตเมื่อเหตุการณได้เปลี่ยนแปลงไป

วาระที่ ๒ ขั้นแปรญัตติ

๑) ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภา โดยให้ประธานสภาเทศบาล เป็นประธานคณะกรรมการแปรญัตติ

๒) การเสนอคำแปรญัตติอาจกระทำได้โดยการเสนอด้วยวาจา^{๔๘}

๓) ให้ปรึกษาเรียงลำดับข้อเฉพาะข้อที่มีการแปรญัตติ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

๔) ที่ประชุมสภาเทศบาลอาจลงมติให้ดำเนินการตามข้อ ๕๑ วรรคสาม ก็ได้ ในกรณีที่มีข้อความในข้อใดที่ได้มีมติไปแล้วขัดแย้งกันหรือบกพร่องในสาระที่สำคัญ^{๔๙}

๕) การขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ หรือการแก้ไขข้อความในญัตติร่างข้อบัญญัติซึ่งเป็นเหตุให้เปลี่ยนหลักการของร่างข้อบัญญัติ การขอถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ ญัตตินั้นได้จัดเข้าระเบียบวาระแล้วต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมสภาเทศบาล หรือคำแปรญัตติในชั้นคณะกรรมการแปรญัตติต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติ^{๕๐}

๖) ญัตติหรือคำแปรญัตติใดที่ถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาเทศบาล ให้ถือว่าได้ถอนญัตตินั้น

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีเสนอญัตติหรือเป็นผู้แปรญัตติ นายกเทศมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เป็นผู้อภิปราย ชี้แจงหรือแถลงแทนก็ได้

^{๔๗}ข้อ ๔๗

^{๔๘}ข้อ ๔๙ วรรคท้าย

^{๔๙}ข้อ ๕๑ วรรคสี่

^{๕๐}ข้อ ๕๕

ในกรณีที่ประชาชนเป็นเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ประธานสภาเทศบาลแจ้งผู้แทนของผู้เข้าชื่อเพื่อเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาล และผู้แทนของผู้เข้าชื่อมีสิทธิชี้แจงหรือเสนอข้อเท็จจริงหรือความเห็นเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติที่เสนอได้

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ สภาเทศบาลต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น^{๔๔}

วาระที่ ๓ ขั้นลงมติ (ว่าจะให้ตราเป็นข้อบัญญัติหรือไม่)

๑) การพิจารณาร่างข้อบัญญัติในวาระที่สามจะไม่มีการอภิปราย เว้นแต่ที่ประชุมสภาเทศบาลจะได้ลงมติให้มีการอภิปราย (ถ้ามีเหตุอันสมควร) โดยการพิจารณาในวาระนี้ให้ที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติว่าจะให้ตราเป็นข้อบัญญัติหรือไม่

๒) ในกรณีที่ที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติไม่ให้ตราเป็นข้อบัญญัติให้ถือว่าร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น และห้ามมิให้เสนอญัตติร่างข้อบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันกับร่างข้อบัญญัติที่ตกไปดังกล่าวในสมัยประชุมนั้นอีก เว้นแต่ประธานสภาเทศบาลจะอนุญาตเมื่อเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

๓) ภายหลังที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว ให้สภาเทศบาลส่งร่างข้อบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งร่างไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติเห็นชอบ^{๔๕}

๔) ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติแล้วให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติต่อไป

แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ส่งร่างข้อบัญญัติพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป^{๔๖}

๕) ร่างข้อบัญญัติที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติ ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าวแล้ว^{๔๗}

๓.๒.๒ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้ และในการพิจารณาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) ให้ที่ประชุมปรึกษาในหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติและลงมติว่าจะรับหลักการแห่งข้อบัญญัตินั้นหรือไม่ เปรียบเทียบกับการพิจารณาร่างข้อบัญญัติแบบสามวาระรวดเดียว ดังได้กล่าวไว้ในข้างต้น

^{๔๔}ข้อ ๕๖ วรรคสี่

^{๔๕}มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง

^{๔๖}มาตรา ๖๒ วรรคท้าย

^{๔๗}มาตรา ๖๒ วรรคสอง

วาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ

๒) ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการ ให้ประธานสภาเทศบาลนำปรึกษาในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อเลือกสมาชิกสภาเทศบาล เป็นกรรมการในคณะกรรมการหาข้อยุติความขัดแย้ง จำนวน ๗ คน^{๔๙} เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งร่วมกับบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งนายกเทศมนตรี เสนอจำนวน ๗ คน และบุคคลที่กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรีหรือผู้ช่วยนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน ๑ คน ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ (รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ คน) วิธีการเลือกให้รายชื่อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓) ให้ประธานสภาเทศบาลแจ้งมติของสภาเทศบาลที่ไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้นายกเทศมนตรีทราบในวันถัดจากวันที่สภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการ

๔) ให้คณะกรรมการตามข้อ ๒) พิจารณาร่างข้อบัญญัติให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรก แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ในกรณีที่พิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ^{๕๐}

๕) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการ แล้วแต่กรณีให้นายกเทศมนตรี โดยเร็ว แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลพิจารณาภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด^{๕๑}

๕) ร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหาข้อยุติให้สภาเทศบาลนำเข้าพิจารณาในวาระที่สอง และวาระที่สาม ตามลำดับ

๖) ให้สภาเทศบาลพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากนายกเทศมนตรี หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเป็นข้อบัญญัติ ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาท้องถิ่น^{๕๒}

๗) เมื่อได้อภิปรายไปพอสมควรแล้ว ถ้าสมาชิกสภาเทศบาลเสนอญัตติขอให้ปิดอภิปรายเพื่อให้ลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณหรือไม่ หรือส่งให้คณะกรรมการสภาเทศบาลพิจารณาก่อนรับหลักการ ต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาเทศบาลที่อยู่ในที่ประชุม^{๕๓}

วาระที่ ๒ ขั้นแปรญัตติ

๑) ญัตติร่างข้อบัญญัติที่สภาเทศบาลลงมติรับหลักการแล้ว ถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณา ก็ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียด และให้ที่ประชุมสภาเทศบาลกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติ

๒) ภายในระยะเวลาการเสนอคำแปรญัตตินี้ หากนายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดเห็นควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือ โดยให้แปรญัตติ

^{๔๙}มาตรา ๖๒ ตีรี้ วรรคสอง

^{๕๐}มาตรา ๖๒ ตีรี้ วรรคสี่

^{๕๑}มาตรา ๖๒ ตีรี้ วรรคท้าย

^{๕๒}มาตรา ๖๒ จัตวา วรรคแรก

^{๕๓}ข้อ ๖๒

เป็นรายข้อและเสนอต่อประธานคณะกรรมการแปรรูปที่ดิน ทั้งนี้ กรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้แปรรูปที่ดินจะต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองด้วย ๒ คน

๓) การแปรรูปที่ดินที่มีผลให้สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้^{๕๔}

๔) การแปรรูปที่ดินร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะกระทำมิได้เฉพาะการขอลดรายจ่ายหรือขอลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่ายเท่านั้น และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ

๕) ห้ามมิให้แปรรูปที่ดินรายจ่ายขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมรายจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย เว้นแต่จะได้รับคำรับรองจากนายกเทศมนตรี หรือคำแปรรูปที่ดินนั้นนายกเทศมนตรี เป็นผู้แปรรูปที่ดิน

๖) ห้ามมิให้แปรรูปที่ดินในรายการและจำนวนเงินซึ่งมีข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยและเงินส่งใช้ต้นเงินกู้

(๒) รายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย

ในกรณีที่ปัญหาข้อสงสัยว่ารายจ่ายใดมีข้อผูกพันตามความดังข้างต้นหรือไม่ ให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

วาระที่ ๓ ขึ้นลงมติ (ว่าจะให้ตราเป็นข้อบัญญัติหรือไม่) ให้ดำเนินการตามหลักการและวิธีการดังได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น

หมวด ๕

การอภิปราย

๑) สมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาเทศบาลให้ยกมือขึ้นขึ้นพันศีรษะ และเมื่อประธานสภาเทศบาลอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ โดยให้ยืนกล่าว ณ ที่ของตนเอง หรือ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ก็ได้ และต้องกล่าวกับประธานสภาเทศบาล^{๕๕}

๒) ให้ใช้เวลาตามสมควร หากใช้เวลาเกินสมควรและมีผู้อื่นจะปรายต่อไป ประธานสภาเทศบาลอาจสั่งให้หยุดได้

๓) การจัดลำดับการอภิปราย ให้ประธานสภาเทศบาลอนุญาตให้ผู้อภิปรายได้มีโอกาสนอภิปรายสลับกันตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ให้ผู้เสนอหรือผู้แปรรูปที่ดินอภิปรายก่อน

๓.๒ ถ้าในระหว่างการอภิปรายมีผู้คัดค้านก็ให้ผู้นั้นได้อภิปราย

๓.๓ ถ้ามีผู้ใดจะสนับสนุนผู้เสนอหรือผู้แปรรูปที่ดินก็ให้ผู้นั้นได้อภิปราย

ในการนี้ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีผู้ประสงค์จะอภิปราย แต่อีกฝ่ายหนึ่งมีผู้ประสงค์จะอภิปรายอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลให้ผู้ประสงค์อภิปรายนั้นอภิปรายต่อเนื่องกันได้ เมื่อได้อนุญาตให้อภิปรายซ้อนไปคนหนึ่งแล้ว ให้ประธานสภาเทศบาลถามว่า ผู้ใดจะอภิปรายในทางตรงกันข้าม ถ้ามีก็ให้ประธานสภาเทศบาลอนุญาต

^{๕๔}มาตรา ๖๒ จัตวา วรรคสอง

^{๕๕}ข้อ ๖๓

ให้อภิปรายแล้วดำเนินการให้อภิปรายสลับกันต่อไป ถ้าไม่มีก็ให้ประธานสภาเทศบาลอนุญาตให้อภิปรายต่อเนื่องไปได้

ถ้ามีผู้ยกมือจะอภิปรายหลายคน ประธานสภาเทศบาลจะอนุญาตให้ผู้ใดอภิปรายก่อนก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอ ผู้รับรอง และผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย

๔) ถ้าประธานสภาเทศบาลพิจารณาเห็นว่า ผู้ใดได้ใช้เวลาอภิปรายมาครบ ๓๐ นาที แล้ว และยังมีผู้อื่นประสงค์จะอภิปรายอีก ประธานสภาเทศบาลอาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายเสียก็ได้

๕) สมาชิกสภาเทศบาลจะต้องอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่เท่านั้น จะกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็น และจะใช้ถ้อยคำหยาบคาย ใส่ร้าย เสียชื่อเสียงผู้ใดไม่ได้ หรือกล่าวถึงชื่อบุคคลใด ๆ เว้นแต่กรณีจำเป็น^{๕๖}

๖) ห้ามมิให้สมาชิกสภาเทศบาลนำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมสภาเทศบาลฟัง เว้นแต่กรณีจำเป็น

๗) ห้ามมิให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมสภาเทศบาล เว้นแต่ประธานสภาเทศบาลจะอนุญาต

๘) ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหาย อาจยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ณ ที่ของตนเพื่อเป็นการขออนุญาต เมื่อประธานได้อนุญาตแล้วจึงให้กล่าวแก้หรือชี้แจงข้อเท็จจริงได้^{๕๗}

๙) กรณีมีการอภิปรายเกี่ยวกับข้อความด้านความปลอดภัยหรือประโยชน์อันสำคัญของเทศบาลให้ดำเนินการดังนี้

๙.๑ นายกเทศมนตรีอาจร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลไม่ให้อภิปรายหรือเปิดเผยก็ได้

๙.๒ สมาชิกสภาเทศบาลอาจร้องขอต่อประธานสภาเทศบาล โดยมีผู้รับรอง ๒ คน ไม่ให้นำมาอภิปรายหรือเปิดเผยก็ได้ และให้ดำเนินการตามมติของสภาเทศบาล

๑๐) เมื่อเห็นว่ามีผู้กระทำความผิดระเบียบการประชุมสภาเทศบาลดังกล่าวมาในข้างต้น สมาชิกสภาเทศบาลอาจยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะร้องขอต่อประธานสภาเทศบาลให้รักษาระเบียบการประชุมได้ และให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัยและให้ถือเป็นเด็ดขาด ห้ามมิให้ที่ประชุมสภาเทศบาลอภิปรายในเรื่องนั้นต่อไป^{๕๘}

๑๑) เมื่อประธานเตือนสมาชิกสภาเทศบาลให้รักษาระเบียบการประชุม สมาชิกสภาเทศบาลจะต้องปฏิบัติตามทันที

๑๒) ขณะอภิปรายอยู่นั้น ถ้าประธานสภาท้องถิ่นยื่นขึ้นให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้กำลังอภิปราย หรือจะขออภิปรายต้องระงับการอภิปรายของตนไว้ แล้วนั่งลงทันที และสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่ประชุมต้องนั่งฟังประธานสภาท้องถิ่น^{๕๙}

๑๓) ถ้าไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไปให้ถือว่าเป็นการปิดอภิปราย หรือถ้ามีแต่ประธานสภาเทศบาลเห็นว่าได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานสภาเทศบาลจะเสนอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่การอภิปรายในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดถูกกล่าวหาว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเทศบาล หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาลที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด ๙ สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีสิทธิอภิปรายได้จนหมดข้อสงสัย และห้ามมิให้รวบรวมอภิปรายเพื่อลงมติ

^{๕๖}ข้อ ๖๘

^{๕๗}ข้อ ๖๘ วรรคท้าย

^{๕๘}ข้อ ๗๐

^{๕๙}ข้อ ๗๑

หมวด ๖

การลงมติ

๑. การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติ มี ๒ วิธี ได้แก่

๑.๑ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย

๑.๒ การออกเสียงลงคะแนนลับ

๒. การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย มีวิธีปฏิบัติดังนี้

๒.๑ ยกมือขึ้นพร้อมศีรษะ

๒.๒ ยืนขึ้น

๒.๓ เรียกชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล

๒.๔ โดยปกติการออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยให้กระทำโดยยกมือขึ้นพร้อมศีรษะ แต่ถ้านายกเทศมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกสภาเทศบาลไม่น้อยกว่า ๓ คน ร่วมกันเสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาเทศบาลให้ออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม ๒.๒ หรือ ๒.๓ เมื่อที่ประชุมสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบแล้วก็ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนตามนั้น^{๖๐}

๓. การออกเสียงลงคะแนนลับ มีวิธีปฏิบัติดังนี้

๓.๑ นายกเทศมนตรีเสนอญัตติด้วยวาจาต่อที่ประชุมสภาเทศบาลขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับได้

๓.๒ สมาชิกสภาเทศบาลไม่น้อยกว่า ๓ คน ของสมาชิกที่อยู่ในที่ประชุมสภาเทศบาลเสนอญัตติด้วยวาจาต่อที่ประชุมสภาเทศบาลขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับได้

๓.๓ เมื่อที่ประชุมสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบ ก็ให้ดำเนินการตามนั้น

๓.๔ การออกเสียงลงคะแนนลับให้ใช้วิธีเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ โดยผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (×) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (○) โดยให้ประธานที่ประชุมเรียกชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตามลำดับอักษร นำซองมาใส่ด้วยตนเองลงในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม^{๖๑}

๔. การดำเนินการในการจัดให้มีการลงมติ

๔.๑ ก่อนลงมติทุกครั้ง ให้ประธานสภาเทศบาลตรวจสอบดูว่า มีสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในที่ประชุมครบจำนวนองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในที่ประชุมไม่ครบองค์ประชุม จะทำการลงมติในเรื่องใด ๆ ไม่ได้^{๖๒}

๔.๒ สมาชิกสภาเทศบาลหนึ่งคน ย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้เสียงหนึ่งเท่านั้น เว้นแต่ ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด^{๖๓}

๔.๓ ลำดับการลงมติ ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน แล้วย้อนเป็นลำดับไปตามญัตติต้น แต่ความผิดพลาดของการเรียงลำดับดังกล่าวนี้ย่อมไม่เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วนั้นเสียไป

^{๖๐}ข้อ ๗๔ วรรคสอง

^{๖๑}ข้อ ๗๕

^{๖๒}ข้อ ๗๖

^{๖๓}ข้อ ๘๖ วรรคสอง

๔.๔ การลงมติตามข้อ ๔.๓ ให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดของญัตติแต่ละญัตติ เป็นมติ

๔.๕ ถ้ามีปัญหาซับซ้อนเป็นที่เข้าใจยาก ประธานสภาเทศบาลหรือที่ประชุมสภาเทศบาลอาจแยกประเด็นออกให้ลงมติเป็นตอน ๆ ไป ก็ได้

๔.๖ เมื่อประธานสภาเทศบาลถามที่ประชุมสภาเทศบาลว่า ในเรื่องที่มีผู้เสนอนั้นจะมีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วย^{๖๔}

๔.๗ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ประธานสภาเทศบาล ต้องประกาศคะแนนเสียงให้ที่ประชุมสภาเทศบาลทราบทันที และถ้าเรื่องใดกฎหมายบัญญัติว่าต้องมีคะแนนเสียงถึงจำนวนใดเป็นพิเศษแล้ว ก็ให้ประกาศด้วยว่าได้คะแนนเสียงข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ด้วย

๔.๘ กรณีสมาชิกสภาเทศบาลเข้ามาในที่ประชุมสภาเทศบาลขณะที่ประชุมสภาเทศบาลเริ่มลงคะแนนเสียงแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๔.๘.๑ ถ้าเป็นการลงคะแนนเปิดเผย ให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จได้ แต่จะออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายนับคะแนนเสร็จแล้วไม่ได้

๔.๘.๒ ถ้าเป็นการลงคะแนนลับ ให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนที่ประธานสภาเทศบาลสั่งให้นับคะแนนเสียง

๔.๙ กรณีสภาเทศบาลลงมติให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดขาดจากสมาชิกภาพ ให้ประธานสภาเทศบาลแจ้งให้สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นทราบโดยเร็ว แต่ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สภาเทศบาลได้ลงมติ

๔.๑๐ การร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ กรณีเชื่อว่าการนับคะแนนเสียงผิดให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๔.๑๐.๑ นายกเทศมนตรี ร้องขอด้วยวาจาขอให้ประธานในที่ประชุมจัดให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

๔.๑๐.๒ สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ร้องขอด้วยวาจาขอให้ประธานในที่ประชุม จัดให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

๔.๑๐.๓ การร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ให้กระทำได้เพียงครั้งเดียว และต้องดำเนินการก่อนเข้าสู่วาระการประชุมถัดไป

๔.๑๐.๔ ในกรณีที่การร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ได้กระทำในการลงคะแนนเปิดเผย ให้ประธานในที่ประชุม จัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่โดยวิธีเรียกชื่อลงคะแนน^{๖๕}

๔.๑๑ ในการลงมติครั้งใดถ้านับคะแนนเสียงแล้วปรากฏว่าคะแนนเสียงทั้งหมดมีจำนวนมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่มาประชุมในคราวนั้นให้ทำการลงมติใหม่ โดยวิธีเรียกชื่อลงคะแนน

๔.๑๒ การลงมติ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น^{๖๖}

^{๖๔}ข้อ ๘๐

^{๖๕}ข้อ ๘๔ วรรคท้าย

^{๖๖}ข้อ ๘๖ วรรคหนึ่ง

หมวด ๗

กระทู้ถาม

๑. ความหมาย

กระทู้ถาม^{๖๗} คือ คำถามซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลตั้งขึ้น เพื่อสอบถามนายกเทศมนตรีเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

๒. ประเภทของกระทู้ถาม มี ๒ ประเภท คือ

๒.๑ กระทู้ถามทั่วไป

๒.๒ กระทู้ถามด่วน

๓. การดำเนินการเกี่ยวกับกระทู้ถาม

๓.๑ กระทู้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามตั้งคำถาม และซักถามได้แต่เพียงผู้เดียว

๓.๒ การตั้งกระทู้ถาม ให้ใช้แบบทำยาระเบียบโดยอนุโลม

๓.๓ กระทู้ถาม ต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ มีข้อความเชิงประชด เสียดสี หรือแก่งกล่าวใส่ร้าย

๓.๓.๒ เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก

๓.๓.๓ ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป

๓.๓.๔ เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน

๓.๓.๕ เพื่อให้ออกความเห็น

๓.๓.๖ ในปัญหาข้อกฎหมาย

๓.๓.๗ ในเรื่องที่ไม่เป็นสาระสำคัญ

๓.๓.๘ เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ

๓.๔ กระทู้ถาม ที่เข้าลักษณะตามข้อ ๓.๓ ถือเป็นกระทู้ถามที่ต้องห้ามไม่ให้ถาม^{๖๘}

๓.๕ ห้ามมิให้ประธานสภาเทศบาล บรรจุกระทู้ถามที่มีลักษณะตามข้อ ๓.๓ เข้าระเบียบวาระการประชุม และเมื่อประธานสภาเทศบาลวินิจฉัยว่า เป็นกระทู้ถามตามข้อ ๓.๓ ให้กระทู้ถามนั้นเป็นอันตกไป และให้ถือว่าคำวินิจฉัยของประธานสภาเทศบาล เป็นที่สุด

๓.๖ กระทู้ถามซึ่งต้องห้ามตามข้อ ๓.๓, ๓.๓.๓ และ ๓.๓.๔ นั้น จะตั้งคำถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือเหตุการณ์ในขณะที่มีการตั้งกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อมีกระทู้ถามครั้งก่อน

๓.๗ กระทู้ถามทั่วไป ให้ประธานสภาเทศบาลจัดส่งกระทู้ถามไปยังนายกเทศมนตรีเพื่อเตรียมตอบ และให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ส่งกระทู้ถามไปยังนายกเทศมนตรี^{๖๙}

^{๖๗}ข้อ ๘๗

^{๖๘}ข้อ ๙๐ วรรคสอง

^{๖๙}ข้อ ๙๕

๔. วิธีการตั้งกระทู้ถาม แบ่งออกเป็น

๔.๑ กระทู้ถามทั่วไป ให้เสนอเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาเทศบาล โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบายของนายกเทศมนตรี ซึ่งต้องไม่ฟุ่มเฟือย วกวน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย^{๗๐}

๔.๒ กระทู้ถามด่วน ต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของเทศบาล หรือเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพราะเป็นภัยสาธารณะหรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง ซึ่งนายกเทศมนตรี จะต้องรับชี้แจงหรือดำเนินการโดยทันที^{๗๑}

๔.๓ ให้ประธานสภาเทศบาล มีอำนาจที่จะวินิจฉัยในกรณีที่ข้อสงสัยว่า กระทู้ถามนั้นเป็นกระทู้ถามทั่วไปหรือกระทู้ถามด่วน

๔.๔ ให้ประธานสภาเทศบาล อนุญาตให้ถามไปตามลำดับ ถ้ามีกระทู้ถามด่วนอยู่ด้วยให้ประธานสภาเทศบาลอนุญาตให้ถามก่อนตามลำดับความเร่งด่วนของกระทู้ถามด่วน

๔.๕ การซักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบได้เท่าที่จำเป็น แต่ต้องไม่เป็นการอภิปราย

๔.๖ สมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งจะตั้งกระทู้ถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ในการประชุมสภาเทศบาลครั้งหนึ่งไม่ได้ เว้นแต่ ประธานสภาเทศบาลจะอนุญาต

๕. การถอนกระทู้ถาม

๕.๑ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามของตนเมื่อใดก็ได้^{๗๒}

๕.๒ ให้ประธานสภาเทศบาล จำหน่ายกระทู้ถามที่มีการถอนกระทู้ถามแล้วตามข้อ ๕.๑

๕.๓ ห้ามมิให้ผู้ตั้งกระทู้ถามยื่นกระทู้ถามในเรื่องเดียวกันที่ได้ถอนกระทู้ถามไปแล้วนั้นอีก

๕.๔ ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม หรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาเทศบาล เมื่อถึงระเบียบวาระสำคัญกระทู้ถามให้ถือว่าได้ถอนกระทู้ถามนั้น

๕.๕ ถ้าสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

๖. การตอบกระทู้ถาม

๖.๑ เมื่อนายกเทศมนตรี ได้ตอบกระทู้ถามแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีก ๓ ครั้ง เว้นแต่ จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นที่ซักถาม และประธานสภาเทศบาลอนุญาต

๖.๒ นายกเทศมนตรี มีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถาม หากเห็นว่าเรื่องนั้นยังมิควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ แต่ต้องแจ้งให้สภาเทศบาลทราบ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รับกระทู้ถาม

๖.๓ นายกเทศมนตรี จะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามในที่ประชุมสภาเทศบาลก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภาเทศบาล และให้แจ้งด้วยว่าจะตอบเมื่อใด หากสภาเทศบาลเห็นว่า ระยะเวลาที่ขอเลื่อนนั้นนานเกินไป สภาเทศบาลจะมีมติกำหนดให้นายกเทศมนตรี ตอบกระทู้ก่อนนั้นก็ได้

๗. การระงับไปของกระทู้ถาม กระทู้ถามที่นายกเทศมนตรียังไม่ตอบย่อมระงับไปด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

๗.๑ ครบอายุของสภาเทศบาล

๗.๒ มีการยุบสภาเทศบาล

^{๗๐}ข้อ ๙๒

^{๗๑}ข้อ ๙๓ วรรคแรก

^{๗๒}ข้อ ๙๗

๗.๓ ปิดสมัยประชุมสภาเทศบาล

๗.๔ นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

หมวด ๘

คณะกรรมการสภาเทศบาล

๑. กำหนดประเภทของคณะกรรมการสภาเทศบาล

คณะกรรมการสภาเทศบาล มี ๒ ประเภท^{๗๓} คือ

๑) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล มีจำนวน ๓ คน แต่ไม่เกิน ๗ คน

๒) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล

การตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล ให้นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

๒. หน้าที่ของคณะกรรมการสภาเทศบาล

คณะกรรมการสภาเทศบาล มีหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในกิจการของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล และสภาเทศบาลอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณากิจการของสภาเทศบาลเป็นกรณีพิเศษก็ได้

๓. การตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของสภาเทศบาล

สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลเป็นคณะกรรมการสภาเทศบาลชุดต่างๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาเทศบาล ดังนี้

๑) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

๒) คณะกรรมการแปรรูปที่ดินร่างข้อบัญญัติ

๓) คณะกรรมการอื่นๆ ตามที่สภาเทศบาลเห็นสมควร

ถ้ามีความจำเป็น คณะกรรมการแต่ละคณะอาจตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณารายละเอียดในกิจการซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสภาเทศบาล แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสภาเทศบาลพิจารณา

๔. วิธีการเลือกคณะกรรมการสภาเทศบาล

๔.๑ ให้สมาชิกสภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรี มีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาเทศบาล หรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เป็นคณะกรรมการสภาเทศบาล

๔.๒ ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอ ต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน เว้นแต่สมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่น้อยกว่า ๘ คน ให้มีสมาชิกสภาเทศบาลรับรอง ๑ คน ส่วนกรณีที่นายกเทศมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

๔.๓ การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น

๔.๔ วิธีการเลือกให้น้ำข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนให้ใช้วิธียกมือขึ้นผ่านสี่ระยะ

^{๗๓}ข้อ ๑๐๓

๕. การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสภาเทศบาล

คณะกรรมการสภาเทศบาล พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

- ๑) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาเทศบาล
- ๒) ตาย
- ๓) สมาชิกสภาของสมาชิกสภาเทศบาลของผู้นั้นสิ้นสุดลง
- ๔) เลือกคณะกรรมการสภาเทศบาลขึ้นใหม่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง
- ๕) สภาเทศบาล มีมติให้พ้นจากหน้าที่

๖. การดำเนินงาน/การประชุมของคณะกรรมการสภาเทศบาล

๖.๑ ให้สภาเทศบาลส่งญัตติที่จะต้องให้คณะกรรมการสภาเทศบาลพิจารณาไปยังคณะกรรมการฯ ซึ่งมีหน้าที่ตรงกับญัตติ หรือสมควรจะพิจารณาญัตตินั้น หรือส่งให้คณะกรรมการฯ ที่สภาเทศบาลตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาญัตตินั้น

๖.๒ การนัดประชุมและเปิดประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งแรก ให้เป็นหน้าที่ของเลขานุการสภาเทศบาล

๖.๓ ให้คณะกรรมการฯ เลือกประธานกรรมการและเลขานุการ จากกรรมการสภาเทศบาลคณะนั้นๆ

๖.๔ ในการประชุมคณะกรรมการฯ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

๖.๕ มติของคณะกรรมการฯ ให้ถือเสียงข้างมาก กรณีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการฯ ออกเสียงชี้ขาด

๖.๖ ญัตติร่างข้อบัญญัติที่สภาเทศบาลลงมติรับหลักการแล้ว และส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณานั้น เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาแล้ว จะต้องเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานย่อยื่นต่อประธานสภาเทศบาล รายงานย่อดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุว่า ได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนใดหรือข้อใดบ้าง การแปรญัตติและมติของคณะกรรมการฯ เกี่ยวด้วยการแปรญัตตินั้นเป็นประการใด การสงวนความเห็นของคณะกรรมการฯ และการสงวนคำแปรญัตติ

๖.๗ ที่ประชุมสภาเทศบาล อาจมีมติให้คณะกรรมการสภาเทศบาลคณะใดดำเนินกิจการของสภาเทศบาลนอกสมัยประชุมก็ได้ แต่ไม่เกิน ๓ ครั้ง เว้นแต่ มีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากประธานสภาเทศบาล^{๗๔}

๖.๘ การเชิญบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการกระทำหรือเรื่องที่พิจารณาให้เชิญในนามประธานกรรมการคณะนั้น

๖.๙ สมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี หัวหน้าส่วนราชการประจำของเทศบาล หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาเทศบาล มีสิทธิเข้าฟังการประชุมของคณะกรรมการฯ และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นได้เมื่อประธานฯ อนุญาต หรือขอให้แสดงความคิดเห็น เว้นแต่ เป็นการประชุมลับ (ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ เท่านั้น)

๖.๑๐ ผู้เสนอญัตติหรือนายกเทศมนตรี มีสิทธิเข้าไปชี้แจง แสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการแปรญัตติได้ตลอดเวลาการพิจารณาญัตตินั้น ส่วนผู้แปรญัตตินั้นมีสิทธิชี้แจงได้เฉพาะที่ขอแปรญัตติไว้

^{๗๔} ฎี ๑๑๑

๖.๑๑ คณะกรรมการสภาเทศบาล จะกำหนดนัดประชุมเมื่อใดก็ได้ ให้แจ้งนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ผู้เสนอญัตติ และผู้แปรญัตติทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลานัดประชุม^{๗๕}

๖.๑๒ ถ้าผู้แปรญัตติไม่มาชี้แจงตามนัดเป็นเวลาเกินกว่า ๓๐ นาที นับแต่เวลาที่คณะกรรมการฯ ได้เริ่มประชุมในวันนั้น ให้ถือว่าถอนคำแปรญัตตินั้นแล้ว เว้นแต่จะมีความจำเป็นที่ไม่อาจจะมาชี้แจงได้และการประชุมเรื่องนั้นยังไม่เสร็จสิ้น^{๗๖}

๖.๑๓ หากคณะกรรมการสภาเทศบาล ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการ รายงานต่อประธานสภาเทศบาลโดยด่วน ซึ่งถ้าอยู่ในสมัยประชุมให้ประธานสภาเทศบาลเสนอต่อที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อลงมติให้ขยายเวลา แต่ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและคณะกรรมการฯ มีอำนาจประชุมนอกสมัย ให้ประธานสภาเทศบาล มีอำนาจขยายเวลาที่กำหนดไว้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๙

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย

๑. ข้อพึงปฏิบัติสำหรับบุคคลทั่วไปหรือประชาชนที่จะเข้าไปในที่ประชุมสภาเทศบาล

๑.๑ ได้รับอนุญาตจากประธานสภาเทศบาลให้เข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาเทศบาลได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเทศบาลกำหนด

๑.๒ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

๑.๓ นั่งอยู่ในบริเวณที่ซึ่งจัดไว้ให้

๑.๕ ห้ามมิให้ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ กล่าวคำหยาบคาย เสียดสี หรือใส่ร้าย

๑.๔ ในขณะที่กำลังประชุม ห้ามมิให้เข้าไปในที่ซึ่งจัดไว้สำหรับสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่ของเทศบาล และคณะกรรมการสภาเทศบาล

๑.๖ ห้ามมิให้แสดงกิริยาอันพึงรังเกียจ

๑.๗ ห้ามมิให้ก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมสภาเทศบาล หรือจงใจกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของที่ประชุมสภาเทศบาล

๑.๘ ขัดคำสั่งของประธานสภาเทศบาล

๒. ข้อพึงปฏิบัติสำหรับสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี ที่จะเข้าไปในที่ประชุมสภาท้องถิ่น

๒.๑ ให้แต่งเครื่องแบบชุดสากลนิยม ชุดพระราชทาน หรือ

๒.๒ เครื่องแบบตามที่ประธานสภาเทศบาลกำหนด

๒.๓ ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ตามข้อ ๑,๑.๕-๑.๘

๓. อำนาจของประธานสภาเทศบาลในการรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาเทศบาล

๓.๑ ตักเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด หรือให้กล่าวขอขมาในที่ที่ประชุมสภาเทศบาล หรือห้ามไม่ให้พูดต่อไป หรือสั่งให้ออกจากที่ประชุมสภาเทศบาลเสียในกรณีที่ขณะกำลังประชุมสภาเทศบาลมีผู้กระทำความผิดระเบียบการประชุมหรือฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวในข้างต้น

^{๗๕}ข้อ ๑๑๕ วรรคแรก

^{๗๖}ข้อ ๑๑๕ วรรคสอง

๓.๒ สั่งให้ผู้ทำการชำระค่าสิ่งประธานสภาเทศบาลหรือก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการเสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมสภาเทศบาลโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

๓.๓ สั่งเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรีให้ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของที่ประชุมสภาเทศบาล นำตัวผู้ที่ประธานสภาเทศบาลสั่งให้ออกจากที่ประชุมแล้วขัดขืน ออกจากที่ประชุมสภาเทศบาลหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภาเทศบาล

๓.๔ สั่งหยุดพักการประชุมไว้ชั่วคราว กรณีที่มีการส่งเสียงเอ็ดอึงขึ้นในที่ประชุมสภาเทศบาล จนประธานสภาเทศบาลเห็นว่าไม่สามารถจะรักษาระเบียบการประชุมให้เป็นที่เรียบร้อยได้

๓.๕ สั่งปิดประชุมสภาเทศบาลกรณีที่เกิดอลเวงจนไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมไว้ได้

๓.๖ คำสั่งประธานสภาเทศบาลให้เป็นเด็ดขาด^{๗๗}

หมวด ๑๐

การแถลงนโยบาย

๑. การดำเนินงานของประธานสภาเทศบาล

ให้ประธานสภาเทศบาล บรรจุญัตติการขอแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีดังต่อไปนี้ เข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลเป็นเรื่องเร่งด่วน

๑) การแถลงนโยบายก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ (ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศผลเลือกตั้งนายกเทศมนตรี)^{๗๘}

๒) รายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ (เป็นประจำทุกปี)^{๗๙}

๒. การการซักถามหรืออภิปรายของสมาชิกสภาเทศบาลต่อนโยบายของนายกเทศมนตรีที่ได้แถลงหรือรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย

๒.๑ สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิที่จะซักถามหรืออภิปรายในทางสนับสนุนและคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถในการบริหารราชการได้

๒.๒ สมาชิกสภาเทศบาลอาจซักถามและอภิปรายถึงแผนปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ได้

๒.๓ ให้นำความในหมวด ๕ มาใช้บังคับในการอภิปรายโดยอนุโลม

๓. การอภิปรายหรือตอบข้อซักถามของนายกเทศมนตรี

๓.๑ นายกเทศมนตรีมีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถามหรือคัดค้านของสมาชิกสภาเทศบาลได้

๓.๒ เพื่อความสะดวกนายกเทศมนตรีจะตอบสมาชิกสภาเทศบาลที่ซักถามหรือคัดค้านที่ละคนตามลำดับ หรือจะตอบครั้งละหลาย ๆ คนก็ได้

๓.๓ ให้นำความในหมวด ๕ มาใช้บังคับในการอภิปรายโดยอนุโลม

^{๗๗} ข้อ ๑๒๒

^{๗๘} มาตรา ๔๘ ทศ วรคแรก

^{๗๙} มาตรา ๔๘ ทศ วรคหก

ภาคผนวก

๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการซื้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการซื้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔
๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการซื้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖

(๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

(๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

(๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒

(๗) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓

(๘) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘

(๙) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

(๑๐) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล
และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
รองนายกเทศมนตรี และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด เลขานุการนายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า ที่ปรึกษานายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี

“ประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ประธานสภาเทศบาล และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า รองประธานสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด รองประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการสภาท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด เลขานุการสภาเทศบาล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

“ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบัญญัติ
และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

“ข้อบัญญัติงบประมาณ” หมายความว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ
องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมสำหรับเทศบาล

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

เมื่อมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อน แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นนำข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสนอต่อนายอำเภอเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ใช้บังคับได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้รายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา

หมวด ๑

ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น

ข้อ ๖ ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล นายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลต้องกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้มาประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกภายในระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด

ข้อ ๗ ในการประชุมสภาท้องถิ่นตามข้อ ๖ ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นคราวนั้นเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว หากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดไม่ยอมทำหน้าที่ให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดรองลงมาตามลำดับเพื่อทำหน้าที่เลือกประธานสภาท้องถิ่น

ในกรณีที่มิมีสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดมากกว่าหนึ่งคน ให้ใช้วิธีจับสลากวิธีจับสลากเลือกประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล นายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการให้คนที่มียุอายุสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่า จะให้คนใดเป็นคนจับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอจับสลากว่า คนใดจะเป็นคนจับสลากก่อน แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันมีจำนวนเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีอายุสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้เป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว”

ข้อ ๘ วิธีเลือกประธานสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งที่ดินเห็นควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น คำเสนอนั้นต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าสองคน ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกจากชื่อเหล่านั้น โดยวิธีเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ที่ถูกเสนอคนละหนึ่งชื่อ เมื่อตรวจนับแล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคน ให้เลือกใหม่เฉพาะคนที่ได้คะแนนเท่ากันโดยใช้วิธีเดิมแต่ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

ในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวเชิญสมาชิกสภาท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าสองคนมาช่วย

วิธีจับสลาก ให้ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวดำเนินการให้คนที่ได้รับคะแนน เท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่า จะให้คนใดเป็นคนจับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ ให้ประธานสภาชั่วคราวจับสลากว่าคนใดจะเป็นคนจับสลากก่อน แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกัน มีจำนวนเท่ากับจำนวนคนได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” เพียงบัตรเดียว นอกนั้น เขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

ข้อ ๕ ให้ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวรายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่น ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก

ข้อ ๑๐ ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีมติเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเสร็จแล้ว

(๒) สำหรับเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

(๓) สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งประธาน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๑๑ เมื่อมีประธานสภาท้องถิ่นแล้ว ให้สภาท้องถิ่นเลือกรองประธาน สภาท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น และให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปริกษาในที่ประชุม เกี่ยวกับการประชุมสมัยสามัญดังนี้

(๑) สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีของแต่ละสมัย และวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป

(๒) สำหรับเทศบาล ให้สภาเทศบาลกำหนดว่าการประชุมสมัยสามัญประจำปีแต่ละสมัยในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัยในปีนั้นมีการกำหนดกี่วัน กับให้กำหนดวันเริ่มประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไปและมีการกำหนดกี่วัน

(๓) สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดว่าปีนั้นจะมีสมัยประชุมสามัญประจำปีกี่สมัย แต่ละสมัยในปีนั้นจะเริ่มเมื่อใด แต่ละสมัยในปีนั้นมีการกำหนดกี่วัน กับให้กำหนดวันเริ่มประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไปและมีการกำหนดกี่วัน

การกำหนดสมัยประชุมและวันประชุมให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด

ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก

ข้อ ๑๒ วิธีการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดให้มีการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่นเท่ากับจำนวนที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด ให้เลือกรองประธานสภาท้องถิ่นคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือก รองประธานสภาท้องถิ่นในลำดับถัดไป โดยใช้วิธีการตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง โดยอนุโลม แต่หากได้มีการเลือกใหม่เฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันแล้วปรากฏว่าได้คะแนน สูงสุดเท่ากันอีก ให้ประธานสภาท้องถิ่นออกเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๓ วิธีการเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำวิธีการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่นตามข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๔ ในการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น ถ้ามีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเพียงตำแหน่งละหนึ่งคน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ข้อ ๑๕ เมื่อประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นขึ้นเป็นประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี แทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ให้นำวิธีการเลือกและการรายงานผลตามข้อ ๘ ข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด
- (๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ในกรณีที่เข้ากล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- (๓) บังคับบัญชาการงานในสภาท้องถิ่น
- (๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น
- (๕) เป็นผู้แทนสภาท้องถิ่นในกิจการภายนอก
- (๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๑๗ รองประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยประธานสภาท้องถิ่นในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่น หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีไม่มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถ้ารองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ ๑๘ ให้สภาท้องถิ่นเลือกพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นคนหนึ่ง เป็นเลขานุการสภาท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาท้องถิ่น

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้หมายความถึงปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น

ข้อ ๑๙ เลขานุการสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งนัดประชุมสภาท้องถิ่นตามคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น
(๒) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสั่งการหรือแนวทางปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น

(๓) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่น
(๔) เชิญประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่

- (๕) จัดทำรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น
- (๖) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภาท้องถิ่น แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น
- (๗) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (๘) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น
- (๙) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือกระทำการอื่นตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว และให้นำวิธีการเลือกตามข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

การประชุม

ข้อ ๒๐ นอกจากการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกตามข้อ ๖ แล้ว การประชุมสภาท้องถิ่นมี ๒ ประเภท คือ

- (๑) การประชุมสามัญ
- (๒) การประชุมวิสามัญ

ข้อ ๒๑ การกำหนดจำนวนสมัยประชุมสามัญประจำปี ระยะเวลาและวันเริ่มต้นประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีของแต่ละสมัยในปีนั้น วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีของปีถัดไป และระยะเวลาของสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของแต่ละปี โดยให้นำความในข้อ ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติแล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่น พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีไว้ หรือไม่ได้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกในปีถัดไปไว้ หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสมัยประชุมสามัญประจำปี หรือวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีที่กำหนดไว้แล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในสมัยประชุมสามัญประจำปีอื่น หรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

ข้อ ๒๒ การเรียกประชุมสภาท้องถิ่นตามข้อ ๒๐ ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่ไม่ให้น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม โดยให้ระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือนั้นด้วย

ข้อ ๒๓ การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมนั้นให้ทำเป็นหนังสือ หรือจะบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้าบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือ

นัดประชุมไปยังผู้ที่ไม่ได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย โดยให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วน จะนัดน้อยกว่านั้นก็ได้ โดยให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเหตุอันรีบด่วนไว้ในหนังสือนัดประชุม และแจ้งให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นทราบด้วย

การประชุมสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้มีการนัดประชุม ไม่ให้ถือว่าเป็นการประชุมของสภาท้องถิ่น

ข้อ ๒๔ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับการเรียกประชุมตามข้อ ๒๒ หรือการนัดประชุมตามข้อ ๒๓ เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งระเบียบวาระการประชุมให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

ให้ประธานสภาท้องถิ่นประกาศกำหนดวันนัดประชุม เวลา สถานที่ประชุม และเรื่องที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่นให้เป็นไปตามระเบียบที่สภาท้องถิ่นกำหนด

ข้อ ๒๕ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นตรวจสอบรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มาประชุมที่ได้ลงชื่อไว้ว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อมีผู้มาประชุมครบองค์ประชุมให้เลขานุการสภาท้องถิ่นให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าห้องประชุม

เมื่อได้มีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นรีบเข้านั่งตามที่ซึ่งได้จัดไว้เป็นสัดส่วนแยกต่างหากจากที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าฟังการประชุม ให้ประธานสภาท้องถิ่นตรวจดูว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นได้เข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่

สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดไม่ได้ลงชื่อไว้ แต่ได้เข้าร่วมประชุมให้ถือว่ามาประชุมสภาท้องถิ่นครั้งนั้น

สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดที่มาลงชื่อไว้แล้ว แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในที่ประชุมสภาท้องถิ่นไม่ให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้น และให้ถือว่าขาดประชุมสภาท้องถิ่น

เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว สมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัดประชุมแล้วหนึ่งชั่วโมง ก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งเลื่อนการประชุม และให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม ขาดประชุมสภาท้องถิ่น

การแจ้งเลื่อนการประชุมนั้น ให้นำความในข้อ ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมและสมาชิกสภาท้องถิ่นมาครบองค์ประชุมแล้วแต่ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นไม่อยู่ในที่ประชุมหรืออยู่แต่ไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมนั้นเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราว เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมคราวนั้น โดยให้เสนอชื่อและลงคะแนนด้วยวิธียกมือหากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุสูงสุดรองลงมาตามลำดับปฏิบัติหน้าที่แทน

ถ้าประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นเข้ามาทำหน้าที่ในที่ประชุมหรือยอมปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่การเลือกเช่นนั้นกำลังดำเนินการอยู่ ก็ให้ระงับการเลือกนั้นเสีย หรือถ้าได้เลือกแล้ว ผู้ได้รับเลือกเป็นอันพ้นหน้าที่ และให้ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นเป็นประธานที่ประชุมต่อไป

ข้อ ๒๓ การจัดระเบียบวาระการประชุมนั้น โดยปกติให้จัดลำดับการพิจารณา ก่อนหลังดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) ญัตติแถลงนโยบายของผู้บริหาร
- (๔) เรื่องด่วน
- (๕) ญัตติข้อบัญญัติชั่วคราว
- (๖) กระตุถาม และกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้รวมถึงข้อสอบถามผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย

- (๗) ญัตติร่างข้อบัญญัติที่ค้างพิจารณา
- (๘) ญัตติร่างข้อบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๙) ญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอใหม่
- (๑๐) ญัตติอื่นๆ

ข้อ ๒๔ ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่น จะได้ตกลงเป็นอย่างอื่นในคราวประชุมนั้น

ข้อ ๒๕ ประธานสภาท้องถิ่นจะสั่งปิดประชุมสภาท้องถิ่นก่อนหมดระเบียบวาระไม่ได้เว้นแต่เป็นกรณีสภาท้องถิ่นเกิดอวสานตามข้อ ๑๒๑

ถ้าประธานสภาท้องถิ่นสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระและไม่ใช้กรณีตามข้อ ๑๒๑ โดยต่อเนื่องกันสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีอยู่ในที่ประชุมเห็นว่าสมควรให้เปิดประชุมต่อไป ก็ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมนั้นต่อไปจนกว่าจะหมดระเบียบวาระการประชุม โดยให้รองประธานสภาท้องถิ่นเป็นประธานที่ประชุม

ถ้ารองประธานสภาท้องถิ่นไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมคราวนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

วาระการประชุมที่ยังไม่ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม เนื่องจากประธานสภาท้องถิ่นสั่งปิดประชุมตามวาระหนึ่ง หรือปิดประชุมตามวาระสอง แต่ไม่ได้มีการดำเนินการประชุมต่อ ให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดวาระการประชุมนั้น เข้าระเบียบวาระการประชุมในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งต่อไป

ข้อ ๓๐ ถ้าประธานสภาท้องถิ่นเห็นเป็นการสมควร จะสั่งให้หยุดพักการประชุมสภาท้องถิ่นไว้ชั่วคราวก็ได้

ข้อ ๓๑ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมร้องขอให้มีการประชุมลับในระเบียบวาระการประชุมใด ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการประชุมลับในระเบียบวาระการประชุมนั้น โดยไม่ต้องขอมติที่ประชุม การประชุมเช่นนี้ให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชุมนั้น ออกจากที่ประชุมจนพ้นระยะที่จะฟังการประชุมได้

การร้องขอให้มีการประชุมลับตามวรรคหนึ่ง อาจทำเป็นหนังสือหรือเสนอด้วยวาจาก็ได้

ข้อ ๓๒ การประชุมสภาท้องถิ่นเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาท้องถิ่นเนื่องจากเห็นว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือเรื่องที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดตามความในหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย

ข้อ ๓๓ รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นทุกคราว ต้องให้คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมได้ตรวจสอบ แล้วให้ทำสำเนารายงานการประชุมซึ่งคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมได้ตรวจสอบแล้วขึ้นอย่างน้อยสองฉบับ เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้มีโอกาสตรวจดูได้ก่อนเวลาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เพื่อให้สภาท้องถิ่นรับรองรายงานการประชุมนั้น

การแก้ไขถ้อยคำในรายงานการประชุมให้กระทำโดยมติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นทุกครั้ง อย่างน้อยจะต้องมีรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาประชุม ลาประชุม และขาดประชุม

ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ

ข้อความใดๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจเสนอญัตติด้วยวาจาขอมิให้โฆษณาถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้เป็นไปตามที่ร้องขอ

ข้อ ๓๔ เมื่อสภาท้องถิ่นได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นลงชื่อในรายงานการประชุมนั้นไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมยังไม่ได้ตรวจสอบรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นยังไม่ได้รับรอง หรือรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นได้รับรองแล้วแต่ประธานสภาท้องถิ่นยังไม่ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพราะเหตุครบอายุของสภาท้องถิ่นหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นบันทึกเหตุการณ์นั้นไว้และเป็นผู้รับรองรายงานการประชุมนั้น

ข้อ ๓๕ รายงานการประชุมลับจะเปิดเผยได้เพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของสภาท้องถิ่น

ข้อ ๓๖ การเปิดสมัยประชุมวิสามัญ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจเรียกประชุมวิสามัญได้ หรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญได้

ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำคำร้องขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกประชุมวิสามัญภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดเจ็ดวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่มีอยู่และให้ขยายออกไปได้อีกไม่เกินเจ็ดวัน

(๒) กรณีเทศบาล นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล ประธานสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่อยู่ในตำแหน่ง

อาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นสมควร ก็ให้เรียกประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีก จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

(๓) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในตำแหน่ง อาจทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอขอให้เปิดสมัยประชุมวิสามัญถ้าเห็นสมควร ก็ให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีก จะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

ให้นำวิธีการประชุมสามัญตามระเบียบนี้มาใช้บังคับกับการประชุมวิสามัญด้วย

สำหรับวิธีการขอขยายเวลาสมัยประชุมวิสามัญของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นำวิธีการขอเปิดสมัยประชุมวิสามัญตาม (๒) และ (๓) แล้วแต่กรณีมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

ญัตติ

ข้อ ๓๗ ญัตติมี ๒ อย่างคือ

(๑) ญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่น

(๒) ญัตติร่างข้อบัญญัติ

ข้อ ๓๘ ผู้ใดทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น และมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อยสองคน แต่หากสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน

การเสนอผู้ใดให้อนุโลมใช้ตามแบบทำระเบียบนี้

ในกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องให้ผู้บริหารท้องถิ่นรับรองด้วย

นอกจากผู้ใดที่กฎหมายหรือระเบียบนี้กำหนดให้ทำเป็นหนังสือ การเสนอผู้ใดร่างข้อบัญญัติใด ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่ต้องมีผู้รับรอง

นอกจากผู้ใดที่กฎหมายหรือระเบียบนี้กำหนดให้ทำเป็นหนังสือ ผู้ใดดังต่อไปนี้ อาจเสนอด้วยวาจาในที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้ โดยต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองตามวรรคหนึ่ง

(๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม

(๒) ขอให้รับรองรายงานอื่นๆ ของคณะกรรมการ

(๓) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือผู้ใดขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติสามวาระรวดเดียวตามข้อ ๔๕

(๔) ผู้ใดที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง

(๕) ผู้ใดที่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นควรอนุญาต

การบรรจุยุติที่เสนอด้วยวาจาตามวรรคห้า ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุ
เข้าระเบียบวาระการประชุมคราวนั้น

ข้อ ๓๕ การเสนอยุติด้วยวาจานั้น ให้นำความในข้อ ๖๓ วรรคหนึ่ง
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การรับรองยุติเช่นนั้น ให้กระทำโดยวิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

ข้อ ๔๐ ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุยุติที่เสนอมา เข้าระเบียบวาระการประชุม
สภาท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น

กรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถบรรจุยุติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่น
ตามวรรคหนึ่งได้ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และให้แจ้ง
เหตุจำเป็นนั้นต่อสภาท้องถิ่นในสมัยประชุมนั้น

ข้อ ๔๑ เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นกำลังปรึกษาญัตติใด ห้ามเสนอยุติอื่น
นอกจากญัตติดังต่อไปนี้

- (๑) ขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ
- (๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่นตามหมวด ๘
- (๓) ขอให้ลงมติ
- (๔) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ
- (๕) ขอให้ปิดอภิปราย
- (๖) ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป
- (๗) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๘) ขอให้ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาใช้อำนาจตามข้อ ๑๑๕ ข้อ ๑๒๐
หรือข้อ ๑๒๑

(๕) ขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้

(๑๐) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติเกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติ

ข้อ ๔๒ ญัตติตามข้อ ๔๑ (๓) (๕) และ (๑๐) นั้น ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๔๓ ร่างข้อบัญญัติต้องแบ่งเป็นข้อและมีบันทึกดังต่อไปนี้

(๑) หลักการของร่างข้อบัญญัติ

(๒) เหตุผลที่เสนอร่างข้อบัญญัติ

การเสนอร่างข้อบัญญัติให้อนุโลมใช้ตามแบบทำระเบียบนี้

เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมาและตรวจเห็นถูกต้องตามระเบียบการประชุมนี้แล้ว ให้ส่งสำเนาแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมเว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วน แต่ไม่ให้น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลานัดประชุม

สำหรับองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราวต้องนำเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราวนั้นเข้าระเบียบวาระก่อนร่างข้อบัญญัติอื่น

ข้อ ๔๔ ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่า ร่างข้อบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) การจัดเก็บ ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

(๒) การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน หรือการโอนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

(๔) การคลัง การงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

(๕) การจ้างและการพัสดุ

ในกรณีที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของผู้บริหารท้องถิ่นให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานสภาท้องถิ่นถือเป็นที่สุด

การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้เป็นไปตามความในหมวด ๔ ว่าด้วยงบประมาณ

ข้อ ๔๕ ญัตติร่างข้อบัญญัติที่ประชุมสภาท้องถิ่นต้องพิจารณาเป็นสามวาระ แต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้พิจารณาสามวาระรวดเดียวก็ได้

ในการพิจารณาสามวาระรวดเดียว ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะเป็นผู้เสนอก็ได้ เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นอนุมัติให้พิจารณาสามวาระรวดเดียวแล้ว การพิจารณาวาระที่สองนั้นให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรญัตติเต็มสภา โดยให้ประธานที่ประชุมเป็นประธานคณะกรรมการแปรญัตติ

ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้ และในการพิจารณาวาระที่สอง ให้กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติไว้ไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น

ข้อ ๔๖ คำนุมัติหรือไม่อนุมัติร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นชั่วคราว ให้ทำเป็นร่างข้อบัญญัติอนุมัติให้ใช้ข้อบัญญัติชั่วคราว

การพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

ข้อ ๔๗ ในการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติวาระที่หนึ่ง ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นปรึกษาในหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติและลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัตินั้นหรือไม่ หากมีสมาชิกสภาท้องถิ่นประสงค์จะอภิปราย ห้ามไม่ให้ลงมติก่อนที่สมาชิกสภาท้องถิ่นได้อภิปรายในเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว

เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่หนึ่ง สภาท้องถิ่นจะให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการในคณะกรรมการหาข้อยุติตามจำนวนที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนด โดยให้นำวิธีการเลือกในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแจ้งมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณและรายชื่อกรรมการหาข้อยุติฝ่ายสภาท้องถิ่น กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาลให้แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้แจ้งนายอำเภอทราบ ทั้งนี้ให้ดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ

ให้ประธานสภาท้องถิ่นทำหนังสือแจ้งมติของสภาท้องถิ่นที่ไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบในวันถัดจากวันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ

ข้อ ๔๕ ผู้จัดทำร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการแล้ว ถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณา ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียด และที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะต้องกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติด้วย

ภายในระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดเห็นควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติลงหน้าเป็นหนังสือ โดยให้แปรญัตติเป็นรายข้อและเสนอต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติ ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้แปรญัตติจะต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ

การเสนอคำแปรญัตติให้อนุโลมใช้ตามแบบทำระเบียบนี้

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่สอง กรณีการพิจารณาสามวาระรวดเดียว ผู้แปรญัตติอาจเสนอคำแปรญัตติด้วยวาจาได้

ข้อ ๕๐ เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติได้พิจารณาแล้ว จะต้องเสนอร่างข้อบัญญัติขึ้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานและบันทึกความเห็นยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นรายงานนั้นอย่างน้อยจะต้องระบุว่า ได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนหรือข้อใดบ้าง การแปรญัตติและมติของคณะกรรมการแปรญัตติเกี่ยวกับการแปรญัตตินั้นเป็นประการใด การสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติตลอดจนการสงวนคำแปรญัตติด้วย และให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งรายงานนั้นแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันประชุมพิจารณา เว้นแต่กรณีต้องพิจารณาเป็นการด่วน

ให้คณะกรรมการปรณญัตติไปรวมประชุมสภาท้องถิ่นด้วย เพื่อแสดงประกอบรายงานหรือชี้แจงข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับรายงานนั้น

ข้อ ๕๑ ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่สอง ให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการปรณญัตติหรือที่คณะกรรมการปรณญัตติแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติเห็นด้วยกับคำปรณญัตติ หรือเห็นด้วยกับการแก้ไขในข้อใดแล้ว ไม่ให้เสนอขอปรณญัตติหรือเสนอญัตติขอเปลี่ยนแปลงมตินั้นอีก

ถ้าข้อความในข้อใดที่ได้มีมติไปแล้วขัดแย้งกันหรือบกพร่องในสาระสำคัญที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะลงมติให้ส่งปัญหานั้นไปให้คณะกรรมการปรณญัตติพิจารณาใหม่เฉพาะที่ขัดแย้งหรือบกพร่องก็ได้ โดยไม่ให้มีการปรณญัตติในเรื่องใหม่ขึ้นอีก ในกรณีที่มีมติส่งปัญหาไปให้คณะกรรมการปรณญัตติพิจารณาใหม่ดังกล่าวแล้ว การพิจารณาเฉพาะข้อนั้นๆ เป็นอันระงับไว้ก่อน แต่ถ้าไม่เป็นการขัดข้องที่จะพิจารณาข้ออื่นๆ ต่อไป สภาท้องถิ่นอาจลงมติให้พิจารณาจนจบร่างข้อบัญญัติก็ได้

ถ้าข้อขัดแย้งหรือข้อบกพร่องตามวรรคสามเกิดขึ้นในการพิจารณารวดเดียวที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะลงมติให้ดำเนินการตามความในวรรคสามก็ได้

เมื่อคณะกรรมการปรณญัตติได้ยื่นรายงานการพิจารณาข้อที่ได้รับไว้แล้วนั้นตามวรรคสามแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งรายงานนั้นให้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันนัดประชุม เว้นแต่กรณีต้องพิจารณาเป็นการด่วน

ในการประชุมต่อวาระที่สอง ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติเฉพาะข้อที่ได้รับไว้เท่านั้น

ข้อ ๕๒ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติในวาระที่สาม ไม่มีการอภิปราย เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ลงมติให้มีการอภิปราย ถ้ามีเหตุอันสมควร

ในการพิจารณาวาระนี้ ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติว่าจะให้ตราเป็นข้อบัญญัติหรือไม่

ข้อ ๕๓ ผู้ตราร่างข้อบัญญัติใดซึ่งที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้ลงมติไม่รับหลักการตามความในข้อ ๔๗ หรือลงมติไม่ให้ตราเป็นข้อบัญญัติตามความในข้อ ๕๒ ให้ถือว่าร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไปเว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ห้ามเสนอผู้ตราร่างข้อบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันกับร่างข้อบัญญัติที่ตกไปตามวรรคหนึ่งในสมัยประชุมนั้นอีก เว้นแต่ประธานสภาท้องถิ่นจะอนุญาตเมื่อเหตุการณได้เปลี่ยนแปลงไป

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ใช้แก่ผู้ติดเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๕๔ ผู้ติดขอให้สภาท้องถิ่นมีมติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นคนใดพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ให้ยื่นเป็นหนังสือล่วงหน้าและต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าชื่อเสนอจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ภูมิลำเนาอยู่ให้ผู้ติดขอให้สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเป็นหนังสือล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสองวันก่อนวันประชุมพิจารณาญัตติ

ดังกล่าว เพื่อเตรียมหลักฐานชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่เป็นการพ้นวิสัยไม่สามารถ
แจ้งให้ทราบได้ ให้ประธานสภาท้องถิ่นบันทึกเหตุผลไว้เป็นหนังสือและนำแจ้งที่ประชุม
สภาท้องถิ่นเพื่อทราบก็เป็นการเพียงพอแล้ว

ข้อ ๕๕ การขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ หรือการแก้ไขข้อความในญัตติ
ร่างข้อบัญญัติซึ่งเป็นเหตุให้เปลี่ยนหลักการของร่างข้อบัญญัติ การขอถอนชื่อจาก
การเป็นผู้รับรอง หรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติ จะกระทำเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่
ญัตตินั้นได้จัดเข้าระเบียบวาระแล้ว ต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมสภาท้องถิ่น
หรือคำแปรญัตติในชั้นคณะกรรมการแปรญัตติต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุม
คณะกรรมการแปรญัตติ

ญัตติที่ยังไม่ได้จัดเข้าระเบียบวาระ หรือคำแปรญัตติในชั้นคณะกรรมการแปรญัตติ
ไม่อยู่ในบังคับของวรรคหนึ่ง

ข้อ ๕๖ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดที่ถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอ
หรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น ให้ถือว่าได้ถอน
ญัตตินั้น

ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหาร
ท้องถิ่นอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น
ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้อภิปราย ชี้แจง หรือแถลงแทนก็ได้

ข้อ ๕๗ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นครบวาระหรือมีการยุบสภา ญัตติใดๆ ซึ่งที่ประชุม
สภาท้องถิ่นยังไม่ได้พิจารณา หรือพิจารณาแล้วยังไม่เสร็จให้เป็นอันตกไป

หมวด ๔

งบประมาณ

ข้อ ๕๔ ผู้จัดร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นยื่นต่อสภาท้องถิ่นตามแบบและวิธีการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ข้อ ๕๕ การแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ จะกระทำได้เฉพาะการขอลดรายจ่ายหรือการขอลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่าย และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ

คำแปรญัตติให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติภายในระยะเวลาที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามข้อ ๕๕ วรรคสาม และข้อ ๕๕ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๖๐ ห้ามไม่ให้แปรญัตติรายจ่ายขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมรายจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย เว้นแต่จะได้รับคำรับรองจากผู้บริหารท้องถิ่น หรือคำแปรญัตตินั้นผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แปรญัตติ

ข้อ ๖๑ ห้ามไม่ให้แปรญัตติในรายการและจำนวนเงินซึ่งมีข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยและเงินส่งใช้ต้นเงินกู้

(๒) รายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย

ถ้ามีปัญหาว่า รายจ่ายรายการใดมีข้อผูกพันตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๖๒ เมื่อได้อภิปรายไปพอสมควรแล้ว ถ้าสมาชิกสภาท้องถิ่นเสนอญัตติขอให้ปิดอภิปราย เพื่อให้ลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณหรือไม่ หรือส่งให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณาก่อนรับหลักการ ต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่อยู่ในที่ประชุม

หมวด ๕

การอภิปราย

ข้อ ๖๓ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นให้ยกมือขึ้นพันสี่ระยะ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ โดยให้ยืนกล่าว ณ ที่ของตนหรือ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ก็ได้ และต้องกล่าวกับประธานสภาท้องถิ่น

ประธานสภาท้องถิ่นต้องให้โอกาสแก่ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน แต่ถ้ามีผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติหลายคน ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้อภิปรายได้ครั้งละหนึ่งคน

ข้อ ๖๔ เมื่อผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติได้อภิปรายแล้ว ถ้ามีผู้ใดค้านก็ให้ผู้นั้นอภิปรายเมื่อผู้คัดค้านอภิปรายแล้วถ้าผู้ใดจะสนับสนุนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติก็ให้ผู้นั้นอภิปรายและประธานสภาท้องถิ่นต้องให้อภิปรายสลับกันไป

ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีผู้ประสงค์จะอภิปรายแต่อีกฝ่ายหนึ่งมีผู้ประสงค์จะอภิปรายอยู่ให้ประธานสภาท้องถิ่นให้ผู้ประสงค์อภิปรายนั้นอภิปรายต่อเนื่องกันได้

เมื่อได้อนุญาตให้อภิปรายช้อนไปคนหนึ่งแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นถามว่า ผู้ใดจะอภิปรายในทางตรงกันข้าม ถ้ามีก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้อภิปราย แล้วดำเนินการให้อภิปรายสลับกันต่อไป ถ้าไม่มีก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตให้อภิปรายต่อเนื่องไปได้

ถ้ามีผู้ยกมือจะอภิปรายหลายคน ประธานสภาท้องถิ่นจะอนุญาตให้ผู้ใดอภิปราย ก่อนก็ได้แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอ ผู้รับรองและผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๖๕ ถ้าไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป ให้ถือว่าเป็นการปิดอภิปราย หรือ ถ้ามีแต่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว ประธานสภาท้องถิ่น จะเสนอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าควรจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่การอภิปราย ตามความในข้อ ๗๒

เมื่อปิดอภิปรายแล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นเสนอให้ที่ประชุมลงมติ

ข้อ ๖๖ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นเดือนสมาชิกสภาท้องถิ่นให้รักษาระเบียบ การประชุมสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามทันที

ข้อ ๖๗ ถ้าประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า ผู้ใดใช้เวลาอภิปรายครั้งใด เกินสมควรแก่เรื่องและยังมีผู้อื่นประสงค์จะอภิปรายต่อไปอีก ประธานสภาท้องถิ่น อาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายเสียก็ได้เมื่อได้อภิปรายมาครบสิบนาทีแล้ว

ข้อ ๖๘ สมาชิกสภาท้องถิ่นจะต้องอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษากัน อยู่เท่านั้นจะกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็นและจะใช้ถ้อยคำหยาบคาย ใส่ร้าย เสียชื่อเสียงผู้ใดไม่ได้ หรือกล่าวถึงชื่อบุคคลใดๆ เว้นแต่กรณีจำเป็น

ห้ามไม่ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นนำเอกสารใดๆ มาอ่านให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นฟัง เว้นแต่กรณีจำเป็น และห้ามไม่ให้นำวัตถุใดๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ประธานสภาท้องถิ่นจะอนุญาต

ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหาย อาจยื่น และยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ณ ที่ของตนเพื่อเป็นการขออนุญาต เมื่อประธานสภาท้องถิ่น ได้อนุญาตแล้วจึงให้กล่าวแก้หรือชี้แจงข้อเท็จจริงได้

ข้อ ๖๕ ข้อความใดๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือประโยชน์สำคัญของทางราชการ ผู้บริหารท้องถิ่น อาจร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นไม่ให้นำมาอภิปรายหรือเปิดเผย แต่ถ้าสมาชิก สภาท้องถิ่นร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นไม่ให้นำมาอภิปรายหรือเปิดเผย ต้องมี ผู้รับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ และให้ดำเนินการตามมติของสภาท้องถิ่น

ข้อ ๗๐ เมื่อเห็นว่า มีผู้กระทำความผิดระเบียบการประชุมในหมวดนี้ สมาชิก สภาท้องถิ่นอาจยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เพื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นให้ รักษาระเบียบการประชุมได้ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยว่า ได้มีการฝ่าฝืน ระเบียบหรือไม่

คำวินิจฉัยของประธานสภาท้องถิ่นในข้อที่ว่า มีผู้กระทำความผิดระเบียบการประชุม ตามวรรคหนึ่งหรือไม่ เป็นเด็ดขาด ห้ามไม่ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นอภิปรายในเรื่องนี้ ต่อไป

ข้อ ๗๑ ขณะอภิปรายอยู่นั้น ถ้าประธานสภาท้องถิ่นยื่นขึ้นให้สมาชิกสภา ท้องถิ่นผู้กำลังอภิปรายหรือจะขออภิปรายต้องระงับการอภิปรายของตนไว้ แล้วนั่งลง ทันทที และสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่ประชุมนั้นต้องนั่งฟังประธาน สภาท้องถิ่น

ข้อ ๗๒ การอภิปรายในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดถูกกล่าวหาว่า มีความ ประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์

ของสภาท้องถิ่น หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นมีสิทธิอภิปรายได้จนหมดข้อสงสัย ห้ามไม่ให้รวบรัดอภิปรายเพื่อลงมติ

หมวด ๖

การลงมติ

ข้อ ๗๓ การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติมีสองวิธี คือ

(๑) การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย

(๒) การออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๗๔ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ยกมือขึ้นพับศีรษะ

(๒) ยืนขึ้น

(๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย ให้ใช้วิธียกมือขึ้นพับศีรษะ แต่ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นร้องขอหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสามคนร่วมกันเสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ให้ออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๒) หรือ (๓) เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบแล้ว ก็ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนตามนั้น

ข้อ ๑๕ ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกที่อยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีสิทธิเสนอญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับได้ การเสนอญัตติดังกล่าวนี้สามารถเสนอด้วยวาจา ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้ดำเนินการตามนั้น

การลงมติเห็นชอบญัตติตามความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้วิธียกมือขึ้นพับสี่ระยะ

การออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ใช้วิธีเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ โดยผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (O) ให้ประธานที่ประชุมเรียกชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นตามลำดับอักษร มานำของใส่ด้วยตนเองลงในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

ข้อ ๑๖ ก่อนการลงมติดังกล่าวให้ประธานสภาท้องถิ่นตรวจสอบดูว่า มีสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในที่ประชุมครบจำนวนเป็นองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในที่ประชุมไม่ครบจำนวนเป็นองค์ประชุม จะทำการลงมติในเรื่องใดๆ ไม่ได้

ข้อ ๑๗ สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นซึ่งทำหน้าที่ประธานที่ประชุม หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่ประธานที่ประชุมตามข้อ ๒๖ และข้อ ๒๕ วรรคสาม มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ โดยไม่ต้องลงมาจากที่นั่งประธานสภาท้องถิ่นก็ได้

ข้อ ๑๘ ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน แล้วย้อนเป็นลำดับไปตามญัตติต้น แต่ความผิดพลาดของการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้ไม่เป็นเหตุให้มติดีได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วนั้นเสียไป

มติในกรณีนี้ให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดของญาติแต่ละญาติที่ลงมติตามลำดับนั้น

ข้อ ๑๕ ถ้ามีปัญหาซับซ้อนเป็นที่เข้าใจยาก ประธานสภาท้องถิ่นหรือที่ประชุมสภาท้องถิ่นอาจแยกประเด็นออกให้ลงมติเป็นตอนๆ ไปก็ได้

ข้อ ๑๖ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นถามที่ประชุมสภาท้องถิ่นว่า ในเรื่องที่มีผู้เสนอนั้นจะมีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วย

ข้อ ๑๗ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ประธานสภาท้องถิ่นต้องประกาศคะแนนเสียงให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นทราบทันที ถ้าเรื่องใดกฎหมายบัญญัติว่าต้องมีคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดเป็นพิเศษแล้ว ก็ให้ประกาศด้วยว่าได้มีคะแนนเสียงข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ด้วย

ข้อ ๑๘ ถ้ามีสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้ามาในที่ประชุมสภาท้องถิ่น ขณะที่ประชุมสภาท้องถิ่นเริ่มลงคะแนนเสียงแล้ว

(๑) ในกรณีลงคะแนนเปิดเผย สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้เข้ามานั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จได้ แต่จะออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายนับคะแนนเสร็จแล้วไม่ได้

(๒) ในกรณีลงคะแนนลับ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้เข้ามานั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนที่ประธานสภาท้องถิ่นสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๑๙ การลงมติในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติแต่เพียงว่าควรให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากสมาชิกภาพ

หรือไม่ การลงมติดังกล่าวนี้ให้ออกเสียงลงคะแนนลับและต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อสภาท้องถิ่นลงมติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ถูกกล่าวหาผู้ใดขาดจากสมาชิกภาพ ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นทราบโดยเร็ว แต่ไม่ให้เกินสามวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นได้ลงมติ

ข้อ ๘๔ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่หรือผู้บริหารท้องถิ่นเชื่อว่าจะมีการนับคะแนนเสียงผิดมีสิทธิร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ได้อีกครั้งหนึ่ง โดยสามารถร้องขอด้วยวาจา ให้ประธานที่ประชุมจัดให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

การร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ ให้กระทำได้เพียงครั้งเดียว และต้องดำเนินการก่อนเริ่มเข้าสู่วาระการประชุมถัดไป

การนับคะแนนเสียงใหม่ตามวรรคหนึ่ง กรณีที่เป็นการลงคะแนนเสียงเปิดเผย ให้ประธานที่ประชุมจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ โดยใช้วิธีเรียกชื่อลงคะแนนตามข้อ ๗๔ (๓)

ข้อ ๘๕ ในการลงมติครั้งใด เมื่อนับคะแนนเสียงแล้วปรากฏว่าคะแนนเสียงรวมกันทั้งหมดมีจำนวนมากกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาประชุมในคราวนั้น ให้ทำการลงมติใหม่โดยใช้วิธีเรียกชื่อลงคะแนนตามข้อ ๗๔ (๓)

ข้อ ๘๖ การลงมติให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มิฉะนั้นเท่ากันไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยหรือออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งโดยเปิดเผยเป็นเสียงชี้ขาด และประธานที่ประชุมจะให้เหตุผลด้วยหรือไม่ก็ได้

หมวด ๗

กระทู้ถาม

ข้อ ๘๗ กระทู้ถาม คือ คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๘๘ กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ

(๑) กระทู้ถามทั่วไป

(๒) กระทู้ถามด่วน

ข้อ ๘๙ กระทู้ถามแต่ละกระทู้นั้น ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามตั้งคำถามและซักถามได้แต่เพียงผู้เดียว

การตั้งกระทู้ถามให้อนุโลมใช้ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๙๐ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) มีข้อความเชิงประชด เสียคดี หรือแก้งกล่าวใส่ร้าย

(๒) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก

(๓) ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป

(๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน

(๕) เพื่อให้ออกความเห็น

(๖) ในปัญหาข้อกฎหมาย

(๗) ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ

(๘) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่

กระทู้ถามที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งถือเป็นกระทู้ถามที่ต้องห้ามไม่ให้ถาม ห้ามประธานสภาท้องถิ่นบรรจุกระทู้ถามที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งเข้าระเบียบวาระการประชุม และเมื่อประธานสภาท้องถิ่นวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้กระทู้ถามนั้นตกไป คำวินิจฉัยของประธานสภาท้องถิ่นในเรื่องนี้ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๕๑ กระทู้ถามซึ่งต้องห้ามตามข้อ ๕๐ (๓) (๔) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือเหตุการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อมีกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๕๒ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นโดยมีข้อความคำถามในข้อเท็จจริง หรือนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไปต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบก็ให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

คำถาม ข้อเท็จจริง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องไม่พวนเพ้อ วากวน ขำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

ข้อ ๕๓ การตั้งกระทู้ถามด่วนต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพราะเป็นภัยสาธารณะ หรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องรีบชี้แจงหรือดำเนินการโดยทันที

ในกรณีที่สงสัย ให้เป็นอำนาจของประธานสภาท้องถิ่นที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามนั้นเป็นกระทู้ถามทั่วไปหรือกระทู้ถามด่วน

ข้อ ๕๔ กระทั้ถามคว่น ให้เสนอล่งหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้งถิ่น โดยมีหัวข้อเรื่องที่จะตั้งกระทั้ถาม ให้ประธานสภาท้งถิ่นรีบจัดส่งกระทั้ถามนั้น ไปยังผู้บริหารท้งถิ่นเพื่อเตรียมตอบและให้แจ้งไปด้วยว่าได้กำหนดจะให้ผู้ตั้งกระทั้ถามถามกระทั้เรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาดังกล่าวนี้ให้ประธานสภาท้งถิ่นคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์และความสนใจของประชาชน

ข้อ ๕๕ กระทั้ถามทั่วไปให้ประธานสภาท้งถิ่นจัดส่งกระทั้ถามไปยังผู้บริหารท้งถิ่นเพื่อเตรียมตอบ และให้บรรจุเข้าระเบียบวาระภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตั้งกระทั้ถามไปยังผู้บริหารท้งถิ่น

ข้อ ๕๖ เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกระทั้ถาม ให้ประธานสภาท้งถิ่นอนุญาตให้ถามไปตามลำดับ

ถ้ามีกระทั้ถามคว่น ให้ประธานสภาท้งถิ่นอนุญาตให้ถามก่อนตามลำดับความเร่งคว่นของกระทั้ถามคว่น ในการถามไม่ให้ชี้แจงหรืออ่านคำชี้แจงประกอบ

ข้อ ๕๗ ผู้ตั้งกระทั้ถามมีสิทธิถอนกระทั้ถามของตนเมื่อใดก็ได้ เมื่อถอนกระทั้ถามแล้วให้ประธานสภาท้งถิ่นจำหน่ายกระทั้ถามนั้น และห้ามผู้ตั้งกระทั้ถามนั้นยื่นกระทั้ถามในเรื่องเดียวกันนั้นอีก

เมื่อถึงระเบียบวาระสำคัญกระทั้ถาม ถ้าผู้ตั้งกระทั้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาท้งถิ่น ให้ถือว่าได้ถอนกระทั้ถามนั้น

ถ้าสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทั้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทั้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๕๘ เมื่อผู้บริหารท้งถิ่นได้ตอบกระทั้ถามแล้ว ผู้ตั้งกระทั้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกสามครั้งเว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นที่ซักถามและประธานสภาท้งถิ่นอนุญาต

การชักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบได้เท่าที่จำเป็นแต่ต้องไม่เป็นการอภิปราย

ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ ในกรณีที่ผู้ตั้งกระทู้ถามให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งให้สภาท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ ผู้บริหารท้องถิ่นจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภาท้องถิ่นและให้แจ้งด้วยว่าจะตอบเมื่อใด

หากสภาท้องถิ่นเห็นว่า ระยะเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดแจ้งตอบกระทู้ถามวรรคหนึ่งนานเกินไป สภาท้องถิ่นจะมีมติกำหนดให้ผู้บริหารตอบกระทู้ถามก่อนนั้นก็ได้

ข้อ ๑๐๐ ให้การประชุมสภาท้องถิ่นครั้งหนึ่ง สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งจะตั้งกระทู้ถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ไม่ได้ เว้นแต่ประธานสภาท้องถิ่นอนุญาต

ข้อ ๑๐๑ กระทู้ถามที่ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ได้ตอบให้ระงับไปเมื่อ

- (๑) ครบอายุของสภาท้องถิ่น
- (๒) มีการยุบสภาท้องถิ่น
- (๓) ปิดสมัยประชุมสภาท้องถิ่น
- (๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๐๒ เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับข้อสอบถามจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้จัดส่งข้อสอบถามนั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

หรือหัวหน้าหน่วยงานราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับข้อสอบถามจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้กำหนดวัน เวลา ที่จะตอบข้อสอบถามในการประชุมสภาคราวใดไว้ด้วย

กรณีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานราชการมาชี้แจงด้วยวาจา หากยังไม่หมดประเด็นที่สอบถาม และประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอนุญาต ผู้เสนอข้อสอบถามมีสิทธิสอบถามได้อีกสามครั้ง

หมวด ๘

คณะกรรมการสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๐๓ คณะกรรมการสภาท้องถิ่นมี ๒ ประเภท คือ

(๑) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวน ไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

(๒) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือบุคคล ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด บุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเป็นคณะกรรมการวิสามัญทั้งคณะไม่ได้

ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอ ชื่อผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการ วิสามัญได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

ข้อ ๑๐๔ คณะกรรมการสภาท้องถิ่น มีหน้าที่กระทำการหรือพิจารณา สอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในกิจการของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น

สภาท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณากิจการของ สภาท้องถิ่นเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๑๐๕ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๓ และข้อ ๑๐๔ สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือก สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการ สภาท้องถิ่นชุดต่างๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการสามัญประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- (๓) คณะกรรมการแปรรูปสร้างข้อบัญญัติ
- (๔) คณะกรรมการอื่นๆ ตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร

ถ้ามีความจำเป็น คณะกรรมการแต่ละคณะอาจตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณา รายละเอียดในกิจการซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น แล้วเสนอรายงาน ต่อคณะกรรมการสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ข้อ ๑๐๖ กรรมการสภาท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่เมื่อ

- (๑) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น
- (๒) ตาย
- (๓) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นของผู้นั้นสิ้นสุดลง
- (๔) เลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นขึ้นใหม่ หรืองานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จสิ้นลง
- (๕) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากหน้าที่

ข้อ ๑๐๗ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๓ วิธีเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าสองคน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น และให้นำวิธีการเลือกตามข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐๘ เมื่อมีญัตติจะต้องให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณา ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งญัตตินั้นไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ตรงกับญัตติหรือสมควรจะพิจารณาญัตตินั้นหรือส่งให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาญัตตินั้น

ข้อ ๑๐๙ การนัดประชุมและเปิดประชุมคณะกรรมการสภาท้องถิ่นครั้งแรก ให้เป็นหน้าที่ของเลขานุการสภาท้องถิ่น

ให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นคณะหนึ่งๆ เลือกประธานกรรมการและเลขานุการจากกรรมการสภาท้องถิ่นคณะนั้นๆ

ในการประชุมคณะกรรมการสภาท้องถิ่นต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของคณะกรรมการสภาท้องถิ่นให้ถือเสียงข้างมาก กรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการออกเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๑๐ ผู้ตติร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการ และส่งคณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาตามข้อ ๔๘ เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาแล้วจะต้องเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นตามร่างเดิมและตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานย่อยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น

รายงานย่อตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องระบุว่า ได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนใดหรือข้อใดบ้าง การแปรญัตติและมติของคณะกรรมการแปรญัตติเกี่ยวกับการแปรญัตตินั้นเป็นประการใดการสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติ ตลอดจนการสงวนคำแปรญัตติด้วย

ข้อ ๑๑๑ ที่ประชุมสภาท้องถิ่นอาจลงมติให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นคณะใดดำเนินการของสภาท้องถิ่นนอกสมัยประชุมได้ แต่ทั้งนี้ไม่ให้ประชุมเกินสามครั้ง

การประชุมเกินกว่ากำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้เมื่อมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากประธานสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๑๒ เมื่อคณะกรรมการสภาท้องถิ่นมีมติให้เชิญบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการกระทำหรือเรื่องที่พิจารณาอยู่นั้น ให้เชิญในนามของประธานกรรมการคณะนั้น

ข้อ ๑๑๓ สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานกรรมการสภาท้องถิ่น มีสิทธิเข้าฟังการประชุมของคณะกรรมการสภาท้องถิ่นได้ เว้นแต่เป็นการประชุมลับ

ในกรณีเป็นการประชุมลับ ผู้มีสิทธิเข้าฟังการประชุมจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม ซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการสภาท้องถิ่นนั้นเท่านั้น

ผู้มีสิทธิเข้าไปนั่งฟังการประชุมของคณะกรรมการสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง จะแสดงความเห็นได้เมื่อประธานกรรมการสภาท้องถิ่นอนุญาตหรือ ขอให้แสดงความคิดเห็น

ข้อ ๑๑๔ ภายใต้บังคับข้อ ๑๑๓ ผู้เสนอญัตติ หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิ ไปชี้แจง แสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการแปรญัตติได้ตลอดระยะเวลาการพิจารณา ญัตตินั้น ส่วนผู้แปรญัตตินั้นมีสิทธิชี้แจงได้เฉพาะที่ได้ขอแปรญัตติไว้

ข้อ ๑๑๕ คณะกรรมการสภาท้องถิ่นจะกำหนดนัดประชุมเมื่อใด ให้แจ้ง ให้ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้เสนอญัตติ และผู้แปรญัตติทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลานัดประชุม

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการสภาท้องถิ่นตามกำหนดที่นัดหมาย ถ้าผู้แปรญัตติ ไม่มาชี้แจงตามนัดเป็นเวลาเกินกว่าสามสิบนาที นับแต่เวลาที่คณะกรรมการสภาท้องถิ่น ได้เริ่มประชุมในวันนั้นให้ถือว่าผู้แปรญัตติได้ถอนคำแปรญัตตินั้นแล้ว เว้นแต่ผู้แปรญัตติ จะมีความจำเป็นที่ไม่อาจมาชี้แจงได้และการประชุมเรื่องนั้นยังไม่เสร็จสิ้น คณะกรรมการ สภาท้องถิ่นจะรับพิจารณาคำแปรญัตตินั้นต่อไปก็ได้

ข้อ ๑๑๖ หากคณะกรรมการสภาท้องถิ่นดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในเวลา ที่สภาท้องถิ่นกำหนดให้ประธานกรรมการรายงานต่อประธานสภาท้องถิ่นโดยด่วน

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในสมัยประชุม ให้ประธานสภาท้องถิ่นเสนอต่อ ที่ประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ดำเนินการตามที่ สภาท้องถิ่นเห็นสมควรแต่ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและคณะกรรมการสภาท้องถิ่นมีอำนาจ ประชุมนอกสมัยประชุมได้ตามข้อ ๑๑๑ วรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจ อนุญาตขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่เห็นสมควรแล้วรายงานให้สภาท้องถิ่นทราบ ในการประชุมสภาท้องถิ่นสมัยต่อไป

หมวด ๕

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๑๑๗ ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นสถานที่ที่ควรแก่การเคารพ ผู้เข้าไปจะต้องแต่งกายสุภาพประพฤติตนให้เรียบร้อย และอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้

การแต่งกายของสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ให้แต่งเครื่องแบบชุดสากลนิยม ชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภาท้องถิ่นกำหนด

ในขณะที่กำลังประชุม ห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปในที่ซึ่งจัดไว้สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการสภาท้องถิ่น

ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจอนุญาตให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาท้องถิ่นได้ ตามระเบียบที่สภาท้องถิ่นกำหนด

ข้อ ๑๑๘ ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น ห้ามผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ กล่าวคำหยาบคาย เสียดสี หรือใส่ร้าย

(๒) แสดงกิริยาอันพึงรังเกียจ

(๓) ก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมสภาท้องถิ่นหรือจงใจกระทำการใดๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของที่ประชุมสภาท้องถิ่น

(๔) ขัดคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๑๕ ในขณะที่กำลังประชุมสภาท้องถิ่นอยู่ ถ้าผู้ใดละเมิดระเบียบการประชุมนี้ หรือกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๑๑๔ ให้ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจ ตักเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด หรือให้กล่าวคำขอขมาในที่ประชุมสภาท้องถิ่น หรือห้ามไม่ให้พูดต่อไป หรือสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้

ในกรณีขัดคำสั่งประธานสภาท้องถิ่นหรือก่อกวนความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการเสื่อมเกียรติของที่ประชุมสภาท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำนั้น หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นครั้งนั้น โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีประธานสภาท้องถิ่นสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดจีน ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารท้องถิ่นให้ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของที่ประชุมสภาท้องถิ่น นำตัวผู้นั้นออกจากที่ประชุมสภาท้องถิ่นหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภาท้องถิ่นก็ได้

ข้อ ๑๒๐ ถ้าเกิดมีการส่งเสียงเอ็ดอึงขึ้นในที่ประชุมสภาท้องถิ่น จนประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าไม่สามารถจะรักษาระเบียบการประชุมให้เป็นที่ยอมรับได้ ประธานสภาท้องถิ่นมีอำนาจสั่งหยุดพักการประชุมสภาท้องถิ่นไว้ชั่วคราว

ข้อ ๑๒๑ ในกรณีที่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นเกิดออลเวง จนประธานสภาท้องถิ่นไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมไว้ได้ ให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งปิดประชุมสภาท้องถิ่น

ข้อ ๑๒๒ คำสั่งประธานสภาท้องถิ่นตามความในหมวดนี้ให้เป็นเด็ดขาด

หมวด ๑๐

การแถลงนโยบาย

ข้อ ๑๒๓ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นขอแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่นเป็นเรื่องด่วน

เมื่อผู้บริหารได้แถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้สมาชิกสภาท้องถิ่นซักถามและอภิปรายร่วมกัน เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้มีมติให้ซักถามและอภิปรายเป็นประเด็นๆ ไป

ข้อ ๑๒๔ สมาชิกสภาท้องถิ่นมีสิทธิจะซักถามและอภิปรายทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้สำเร็จผลตามนโยบาย ในการนี้สมาชิกสภาท้องถิ่นอาจซักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติและวิธีการ ที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๒๕ ผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของสมาชิกสภาท้องถิ่น

เพื่อความสะดวก ผู้บริหารท้องถิ่นจะตอบสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ซักถาม หรือคัดค้านทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๒๖ ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๒๗ ระเบียบนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จแล้ว ก่อนใช้ระเบียบนี้ ส่วนการใดที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการให้ดำเนินการต่อไป ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๒๘ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหาร อยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ การลงมติต่อไปนี้ ให้นำความในข้อ ๓๒ ข้อ ๕๔ ข้อ ๗๒ และข้อ ๘๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๑) การลงมติให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งยังใช้บังคับอยู่ตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒) การลงมติให้ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามมาตรา ๖๔/๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งยังใช้บังคับอยู่ตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๑๒๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่มีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหาร อยู่ในวันที่ระบียบนี้ใช้บังคับ หากคณะผู้บริหาร ผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่งให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับกับการเลือกคณะผู้บริหาร หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่นโดยอนุโลม

ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเลือกคณะผู้บริหาร ผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งสำหรับเทศบาล หรือให้นายอำเภอ แต่งตั้งสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก

ข้อ ๑๓๐ คณะเทศมนตรี หรือคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ระบียบนี้ใช้บังคับ ให้อยู่ในความหมายของผู้บริหารท้องถิ่นตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๓๑ ความในข้อ ๔๘ ไม่ให้นำมาใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหาร

ข้อ ๑๓๒ การประชุมเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับคณะเทศมนตรี หรือเทศมนตรี ถูกกล่าวหาตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้น เป็นการประชุมสมาชิกสภาเทศบาลไม่ใช่การประชุมของสภาเทศบาล โดยให้นายอำเภอสำหรับเทศบาลตำบล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครเป็นประธานที่ประชุมนั้น และให้หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอหรือจังหวัด หรือผู้ที่นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มอบหมายเป็นเลขานุการ และให้ปลัดเทศบาลเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้เรียกประชุมรวมกันทั้งสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีแต่ถ้าคณะเทศมนตรี หรือเทศมนตรีคนใดไม่ร่วมประชุม ก็ให้ดำเนินการประชุมต่อไปได้ โดยให้เป็นการประชุมลับ

คณะมนตรีหรือเทศมนตรีซึ่งถูกกล่าวหาให้มีสิทธิแถลงในที่ประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

ประชา มาสินนธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(แบบท้ายระเบียบที่ ๑)

แบบขอเสนอญัตติ

ที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอเสนอญัตติ

เรียน ประธานสภา.....(๑).....

ข้าพเจ้าขอเสนอ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภา.....(๑)..... เพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
สมาชิกสภา(๑).....

(ลงชื่อ) ผู้รับรอง
(.....)
สมาชิกสภา(๑).....

(ลงชื่อ) ผู้รับรอง
(.....)
สมาชิกสภา(๑).....

หมายเหตุ : จำนวนผู้รับรองให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับการประชุมได้กำหนดไว้

(แบบท้ายระเบียบที่ ๒)

แบบเสนอร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ

ที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง เสนอร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ

เรียน ประธานสภา.....(๑).....

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ (๑)เรื่อง

..... (๒)

ฉบับนี้มาเพื่อโปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภา.....(๑)..... ในสมัยประชุมนี้ ซึ่งได้เสนอ
บันทึกหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติดังกล่าวมาด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
สมาชิกสภา(๑).....

(ลงชื่อ) ผู้รับรอง
(.....)
สมาชิกสภา(๑).....

(ลงชื่อ) ผู้รับรอง
(.....)
สมาชิกสภา(๑).....

หมายเหตุ : จำนวนผู้รับรองให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับการประชุมได้กำหนดไว้

แบบร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ

เหตุผล

(แบบท้ายระเบียบที่ ๔)

ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ (๑)

เรื่อง (๒)

พ.ศ. .. (๓) ..

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา..... แห่งพระราชบัญญัติ..... (๔)
..... (๑)ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติไว้โดยความเห็นชอบของสภา..... (๑)
และ (๕) ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัตินี้เรียกว่า ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ (๑)
เรื่อง (๒) พ.ศ. ... (๓) ...

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัตินี้ในเขต..... (๑)
เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงาน (๑) แล้ว

ข้อ ๓

ข้อ ๔

ประกาศ ณ วันที่ เดือน..... พ.ศ.

(ลงชื่อ)

()

ตำแหน่ง (๖)

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

()

ตำแหน่ง (๕)

หมายเหตุ : ในการตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติใด ถ้ามีแบบตัวอย่างซึ่งวางไว้สำหรับให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติแล้วก็ให้ใช้สำหรับตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ ได้

(แบบท้ายระเบียบที่ ๕)

แบบขอเสนอแปรญัตติ

ที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอเสนอแปรญัตติ

เรียน ประธานสภา.....(๑).....

ข้าพเจ้าขอเสนอแปรญัตติ เรื่อง

.....ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

ข้อ ๒

ข้อ ๓

ฯลฯ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
()
สมาชิกสภา(๑).....

(ลงชื่อ) ผู้รับรอง
()
สมาชิกสภา(๑).....

(ลงชื่อ) ผู้รับรอง
()
สมาชิกสภา(๑).....

หมายเหตุ : จำนวนผู้รับรองให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับการประชุมได้กำหนดไว้

(แบบท้ายระเบียบที่ ๖)

แบบเสนอกระทู้ถาม

ที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอสอนกระทู้ถาม

เรียน ประธานสภา.....(๑).....

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม/กระทู้ด่วนต่อ(๒) เรื่อง
.....(๓)ดังต่อไปนี้
.....
.....

ฯ ล ฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ผู้ตั้งกระทู้ถาม

()

สมาชิกสภา(๑).....

(แบบท้ายระเบียบที่ ๗)

แบบส่งกระทู้ถาม

ที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอสั่งกระทู้ถาม

เรียน(๖).....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาเอกสารเสนอกระทู้ถาม/กระทู้ถามด่วน จำนวน 1 ชุด

ด้วยสมาชิกสภา (๑) ได้เสนอกระทู้ถาม/กระทู้ถามด่วน เรื่อง
.....(๗) ดังต่อไปนี้
.....
.....

ฯ ล ฯ

สภา (๑) ได้กำหนดให้ตอบกระทู้ถามดังกล่าว ในสมัยประชุมสามัญ/ประชุม
วิสามัญ ที่ / ในวันที่ เดือน พ.ศ. ระเบียบวาระที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(.....

ประธานสภา(๑).....

คำอธิบายแบบทำระเบียบที่ ๑ - ๗

- (๑) หมายความว่า ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (๒) หมายความว่า ชื่อเรื่องของข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะออกใช้
 - (๓) หมายความว่า ปี พ.ศ. ที่ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ กรณีเป็นข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้หมายถึงปีงบประมาณที่ออก
 - (๔) หมายความว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ
 - (๕) หมายความว่า ผู้มีอำนาจเห็นชอบ/อนุมัติ ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น นายอำเภอ หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด
 - (๖) หมายความว่า หัวหน้าผู้บริหารหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (๗) หมายความว่า เรื่องที่จะตั้งกระทู้ถามซึ่งจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น หรือรองผู้บริหารท้องถิ่น
-

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการประชุมสภาท้องถิ่นตามข้อ ๖ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดประชุมสภาท้องถิ่นแล้ว ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราวโดยให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นคราวนั้นเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว หากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดไม่รับเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดรองลงมาตามลำดับซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นคราวนั้นเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว เพื่อทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมนำสมาชิกสภาท้องถิ่นปฎิญาณตนตามที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ และข้อ ๙ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ วิธีเลือกประธานสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งตนเห็นว่าสมควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าสองคน โดยให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิรับรองได้เพียงครั้งเดียว ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกจากชื่อเหล่านั้น โดยวิธีเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ที่ถูกเสนอชื่อคนหนึ่งชื่อ เมื่อตรวจนับแล้วให้ประธานที่ประชุมประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคน ให้เลือกใหม่เฉพาะ ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดนั้น โดยใช้วิธีเดิม ถ้าผลการเลือกใหม่ปรากฏว่ายังมีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน

วิธีการเสนอชื่อและการรับรองตามวรรคหนึ่งให้นำความในข้อ ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ประธานที่ประชุมเชิงชุมสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสองคนช่วยตรวจนับคะแนน

วิธีจับสลากตามวรรคหนึ่งให้ประธานที่ประชุมดำเนินการให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

ข้อ ๙ ในกรณีการเลือกประธานสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกตามข้อ ๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ดำเนินการแต่งตั้งทันทีเมื่อการเลือกประธานสภาท้องถิ่นแล้วเสร็จ และให้ประธานสภาท้องถิ่นที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมสภาท้องถิ่นในครั้งนั้นต่อไป

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของข้อ ๑๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ วิธีเลือกรองประธานสภาท้องถิ่นให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีที่กฎหมายว่าด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้สภาท้องถิ่นใดมีรองประธานสภาท้องถิ่นได้มากกว่าหนึ่งคนให้เลือกรองประธานสภาท้องถิ่นคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาท้องถิ่นในลำดับถัดไปทีละคนจนกว่าจะครบตามจำนวนที่พึงมี”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๑๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“วิธีเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๕ เมื่อประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่นหรือเลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุของสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือเลขานุการสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณีแทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนี้

(๑) กรณีประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

(๒) กรณีเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างในการประชุมสภาท้องถิ่นที่มีขึ้นคราวแรกนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

ให้ประธานที่ประชุมในคราวประชุมสภาท้องถิ่นที่มีการเลือกประธานสภาท้องถิ่น และเป็นผู้ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น รายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือก และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาล หรือนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี แต่งตั้งประธานสภาท้องถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่น”

ข้อ ๙ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๗ รองประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยประธานสภาท้องถิ่นในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่น หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีไม่มีประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่น โดยให้นำความในข้อ ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีที่สภาท้องถิ่นใดมีรองประธานสภาท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งคน ให้รองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่นตามลำดับ”

ข้อ ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๑๙ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาท้องถิ่นหรือมีแต่ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นเฉพาะในการประชุมคราวนั้น โดยให้นำความในข้อ ๑๓ และข้อ ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนเลือกให้กระทำด้วยวิธีการยกมือ”

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๖ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมและสมาชิกสภาท้องถิ่นมาครบองค์ประชุมแล้วแต่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุมหรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมคราวนั้นเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราว เพื่อดำเนินการให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมคราวนั้น โดยให้เสนอชื่อและลงคะแนนด้วยวิธียกมือ ถ้าในระหว่างการเลือกนั้นประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแล้วแต่กรณี เข้ามาในที่ประชุมและยอมปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ระงับการเลือกนั้นเสียหรือถ้าเลือกได้แล้วก็ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นอันพ้นหน้าที่ และนำความในข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการประชุมนั้น และให้ดำเนินการเลือกประธานที่ประชุมชั่วคราวตามวาระหนึ่งเพื่อดำเนินการในการประชุมครั้งนั้นจนเสร็จสิ้น

ข้อ ๒๗ การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทุ้งถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๖) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้ แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นพิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้”

ข้อ ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๓๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“รายงานการประชุมสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมยังไม่ได้ตรวจสอบ รายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นยังไม่ได้รับรอง หรือรายงานการประชุมที่สภาท้องถิ่นได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภาท้องถิ่นยังไม่ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพราะเหตุครบอายุของสภาท้องถิ่นหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น ให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาท้องถิ่น ณ วันที่มีเหตุดังกล่าวบันทึกเหตุการณ์นั้นไว้ทำรายงานการประชุมดังกล่าว และให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นในการประชุมครั้งนั้นเป็นผู้ตรวจสอบ แก้ไข และรับรองรายงานการประชุมนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิเหตุ ถ้าไม่รับรองภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าได้รับรองรายงานการประชุมนั้นแล้ว”

ข้อ ๑๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๘ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๘ ผู้ตติทั้งหลายต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าห้าวันและมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อยสองคน แต่หากสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน เว้นแต่ตามกฎหมายหรือระเบียบนี้กำหนดวิธีการเสนอผู้ตติไว้เป็นอย่างอื่น

การเสนอผู้ตติให้อนุโลมใช้ตามแบบทำระเบียบนี้

ผู้ตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น

ผู้ตติที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีการรับรองตามวาระหนึ่ง

ผู้ตติดังต่อไปนี้อาจเสนอด้วยวาจาในที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้ โดยให้นำความในข้อ ๓๘ มาใช้บังคับ

- (๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- (๒) ขอให้รับรองรายงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้น
- (๓) ขอปรึกษาหรือขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน
- (๔) ขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติสามารถจะรวดเร็วตามข้อ ๔๕
- (๕) ยุติตามข้อ ๔๑
- (๖) ยุติที่ประธานที่ประชุมเห็นควรอนุญาต

การบรรจุญัตติที่เสนอด้วยวาทาตามวรรคห้า ให้ประธานที่ประชุมบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมคราวนั้น”

ข้อ ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๔๐ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

“ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากสภาท้องถิ่นไม่ได้พิจารณาในสมัยประชุมนั้น หรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้เป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติร่างข้อบัญญัติให้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป”

ข้อ ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง และวรรคสามของข้อ ๔๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การเสนอร่างข้อบัญญัติให้เป็นไปตามแบบทำเยียบนี้

เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมาและตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้ส่งสำเนาแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วน แต่ไม่ให้น้อยกว่าสี่สิบชั่วโมงก่อนกำหนดเวลานัดประชุม ถ้าตรวจแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้อง ให้แจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น เว้นแต่เป็นญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่ไม่มีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวไปยังผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อพิจารณาให้คำรับรองหากผู้บริหารท้องถิ่นไม่แจ้งผลการพิจารณาให้คำรับรองให้ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติดังกล่าวจากประธานสภาท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งให้ผู้เสนอทราบโดยเร็ว”

ข้อ ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๔๘ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

“ร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหาข้อยุติตามวรรคหนึ่ง ให้สภาท้องถิ่นนำเข้าพิจารณาในวาระที่สอง และวาระที่สามตามลำดับ”

ข้อ ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๕๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

“ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้เสนอญัตติร่างข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งผู้แทนของผู้เข้าชื่อไม่เกินสามคนให้เข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น เพื่ออภิปรายชี้แจงหรือแถลงเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัตินั้นทุกครั้ง”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นและการปฏิบัติหน้าที่ของสภาท้องถิ่นในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ วิธีเลือกประธานสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งตนเห็นว่าสมควรให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าสองคน เว้นแต่สภาท้องถิ่นใดมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน โดยให้สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนมีสิทธิรับรองได้เพียงครั้งเดียว ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อคนหนึ่งโดยวิธีเขียนหมายเลขประจำตัวของผู้ที่ถูกเสนอชื่อ เมื่อตรวจนับแล้วให้ประธานที่ประชุมประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคนให้เลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุคนั้นโดยใช้วิธีเดิม ถ้าผลการเลือกใหม่ปรากฏว่ายังมีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลากเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน

ให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อได้รับหมายเลขประจำตัวเพื่อใช้ในการลงคะแนนเลือกด้วยวิธีจับสลาก โดยให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อกดลงกันว่าจะให้คนใดเป็นคนจับสลากก่อนหลัง แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกัน มีจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ที่ถูกเสนอชื่อ โดยเขียนหมายเลขประจำตัวตามลำดับให้ครบตามจำนวนผู้ที่ถูกเสนอชื่อ หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง

ให้ประธานที่ประชุมประกาศหมายเลขประจำตัวของผู้ที่ถูกเสนอชื่อตามลำดับหมายเลข

ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อ โดยวิธีเขียนหมายเลขประจำตัวผู้ที่ถูกเสนอชื่อลงในบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกัน ใส่ซอง แล้วนำซองใส่ลงในหีบที่จัดไว้ด้วยตนเอง ต่อหน้าประธานที่ประชุม

วิธีการเสนอชื่อและการรับรองตามวรรคหนึ่งให้นำความในข้อ ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ประธานที่ประชุมเชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสองคนช่วยตรวจนับคะแนน

วิธีจับสลากตามวรรคหนึ่งให้ประธานที่ประชุมดำเนินการให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันเสียก่อนว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับสลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับสลากก่อนหลัง แล้วให้จัดทำบัตรสลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยเขียนข้อความว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” เพียงบัตรเดียว นอกนั้นเขียนข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๘/๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๑๘/๑ เลขานุการสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่น
- (๓) ครบอายุของสภาท้องถิ่น
- (๔) มีการยุบสภาท้องถิ่น
- (๕) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อประธานสภาท้องถิ่นรับหนังสือลาออกจากเลขานุการสภาท้องถิ่นแล้ว ให้เสนอสภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๑๘ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าไม่มีเลขานุการสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือพนักงานหรือข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาท้องถิ่นเฉพาะในการประชุมคราวนั้น โดยให้นำความในข้อ ๑๓ และข้อ ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนเลือกให้กระทำด้วยวิธีการยกมือขึ้นพร้อมศีรษะ”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๒๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๖ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมและสมาชิกสภาท้องถิ่นมาครบองค์ประชุมแล้วแต่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ในที่ประชุมหรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมคราวนั้นเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราวเพื่อดำเนินการให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเลือกกันเองเป็นประธานที่ประชุมชั่วคราวนั้น โดยให้เสนอชื่อและลงคะแนนด้วยวิธียกมือขึ้นพื้นศีรษะ ถ้าในระหว่างการเลือกนั้นประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแล้วแต่กรณีเข้ามาในที่ประชุมและยอมปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ระงับการเลือกนั้น หรือถ้าเลือกได้แล้ว ก็ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นอันพ้นหน้าที่ และให้นำความในข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อ ๗ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓๖/๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๓๖/๑ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นเห็นสมควรอาจจัดให้มีการประชุมตามกฎหมายว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๓๘ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๘ ผู้ตติหังหลายต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าห้าวัน เว้นแต่กรณีใดเป็นเรื่องรีบด่วนจะยื่นน้อยกว่านี้ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันประชุม และต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อยสองคน แต่หากสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน เว้นแต่ตามกฎหมายหรือระเบียบนี้กำหนดวิธีการเสนอผู้ตติหังไว้เป็นอย่างอื่น”

ข้อ ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของข้อ ๕๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ประชาชนเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งผู้แทนของผู้เข้าชื่อเพื่อเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น และผู้แทนของผู้เข้าชื่อมีสิทธิชี้แจงหรือเสนอข้อเท็จจริงหรือความเห็นเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติที่เสนอได้”

ข้อ ๑๐ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของข้อ ๕๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

“ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น”

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐๗ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๓ วิธีเลือกคณะกรรมการสภาท้องถิ่นให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเสนอชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าสองคน เว้นแต่สภาท้องถิ่นใดมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน ส่วนกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

การเสนอชื่อให้เสนอได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ที่ประชุมมีมติเป็นอย่างอื่น และให้นำวิธีการเลือกตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนให้ใช้วิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ

การเลือกกรรมการวิสามัญของสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นแต่งตั้งผู้แทนของผู้เข้าชื่อตามลำดับรายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อที่จะมีอำนาจดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอและการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นกรรมการวิสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด”

ข้อ ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของข้อ ๑๑๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดให้ประชาชนที่ประสงค์จะเข้าฟังการประชุมได้เข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาท้องถิ่นให้เป็นไปตามประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาท้องถิ่นกำหนด”

ข้อ ๑๓ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของข้อ ๑๑๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

“การถ่ายทอดการประชุมสภาท้องถิ่นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีอื่นใดจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น”

ข้อ ๑๔ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย